

Hom ok ta pe har ta pe Páu mupinim

Páu kome'ě paper ke mupinim. Hom ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ě ta pe kome'ě paper pinim ke a'e mondo.

Kuja Páu mu'e katu. “Jesu Kirisutu rehe jurujar katu rahã jõ: ‘Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe' aja Tupã pandu” aja Páu mu'e katu. Aja upa ngã pe Tupã pandu ta. Jundéu awa ta pe aja pandu ta. Jundéu awa aja ym ame'ě ta pe aja tĩ. Pandu ta tĩ. Jesu rehe jurujar katu rahã jõ, aja Tupã pandu ta.

Hom ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo

Ame'ě ta pe paper pinim ke Páu mondo

¹ Ihě Páu. Hom ok ta pe har ta pe ihě amupinim aĩ. Jesu Kirisutuma'e parakyha ke ihě. Ihě pe Tupã pandu:

—Ihě kotyhar aja nde ke ihě aputar. Jesu mondo ame'ě ke nde tĩ. Myrandu katu ke epandu eho. Jesu Kirisutu rehe har, ame'ě myrandu katu ke epandu eho — aja Tupã pandu.

² Yman ame'ě myrandu katu rehe har Tupã pandu: “Ihě amujekwa ta” aja. Ame'ě ke ima'e je'ěha pandu ame'ě ta pe mujekwa. Ame'ě ke a'eta pandu pandu. Tupã je'ěha rehe ame'ě myrandu katu ihĩ. Je'ěha katu te ame'ě ke rehe ihĩ.

³ Ame'ě myrandu katu rehe Ta'yr rehe har ihĩ tĩ. A'e riki Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te a'e.

Ndawi rainõ ke a'e, a'erehe awa te'e a'e tĩ. Ndawi kapitã keruhũ a'e.

⁴ Kirisutu Tupã a'e tĩ, aja mujekwa. A'erehe ma'e ka'u te'eha ma'eha nixói te ipe. Manõha ngi Ta'yr ke Tupã mukwera katu muhem. Pyrãtã te ha namõ mukwera katu muhem. A'erehe Tupã pandu: "Ihẽ ra'yr ke nde" aja. A'erehe Tupã ra'yr a'e.

⁵ A'e riki ihẽ rehe katu usak. A'erehe ihẽ pe a'e pandu: "Nde ke ihẽ amondo ta" aja. A'erehe Kirisutuma'e parakyha ke ihẽ ama'ema'e. A'erehe myrandu katu ke upa awa ta pe ihẽ apandu pandu. Aja rahã, ame'ẽ ta ngi har amõ amõ jurujar katu ehe. Hendu katu ehe tĩ.

⁶ Pehẽ pe tĩ. Pejurujar katu ehe tĩ. Tupã pandu: "Jesu Kirisutu kotyhar ta aja pexo, aja ihẽ aputar" aja riki Tupã pandu.

⁷ Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amupinim aĩ. Hom ok ta pe har ta ke pehẽ. Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu ame'ẽ ta ke pehẽ. A'e pandu: "Ihẽ kotyhar ta aja pexo, aja ihẽ aputar" aja riki Tupã.

Mã peja pehẽ rehe Tupã, jande pái keruhũ ipy'a katu. Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te aja tĩ. Ipy'a katu tĩ. Mã peja pehẽ py'a ke a'eta muhury katu tĩ.

Ko pehẽ rehe har ihẽ apandu py

⁸ "Hom ok ta pe har ta Jesu Kirisutu rehe jurujar katu" aja amõ amõ ywy pe har ta hendu riki. A'erehe Tupã pe ihẽ apandu: "Mã! Ihẽ rury katu. Ne jõ riki katu te me'ẽ ke" aja.

⁹ Ta'yr rehe har ihẽ apandu pandu ngã pe. Aja Tupã pe ihẽ aparaky te hũ. Pe, kuja ihẽ apandu. Pehẽ rehe har Tupã namõ ihẽ apandu pandu katu.

Jete riki. Pehẽ rehe har apandu pandu Tupã namõ. Ame'ẽ ke Tupã ukwa katu tĩ.

¹⁰ Kuja inamõ ihẽ apandu:

—Jande pái keruhũ! Hom ok ta pe har ta koty ihẽ aho ym we rĩ. Apo nde ereputar rahã, a'eta koty ihẽ ke emondo katu. Nde ereputar rahã, katu tiki — aja Tupã namõ ihẽ apandu pandu.

Pehẽ rehe har aja te'eha apandu pandu inamõ.

¹¹ (A'erehe pehẽ rehe ihẽ asak tar katu te riki.) Pe, pehẽ namõ ihẽ axo rahã, pehẽ ke ihẽ amu'e ta. Aja rahã, ma'e katu ame'ẽ ke pehẽ pe Tupã'ã me'ẽ me'ẽ ta. Aja ihẽ aputar katu. Aja rahã, pehẽ py'a ke ihẽ amãtã ta.

¹² Mã! Kuja riki. Myja me'ẽ Kirisutu rehe ihẽ ajurujar katu. Ame'ẽ namõ pehẽ py'a ke ihẽ riki amãtã ta. Pe, myja me'ẽ Kirisutu rehe pehẽ pe-jurujar katu. Ame'ẽ namõ ihẽ py'a ke pehẽ riki pemãtã katu ta tĩ. Upa katu te jande py'a ke jamãtã katu ta jande juehe.

¹³ Ihẽ mu ta! Kuja pekwa pekwa pexo. Amõ amõ we rahã, kuja ihẽ ajupandu ihẽ jupe: “Hom ok ta pe har ta rehe ihẽ asak ta aho apo 'y” aja. Anĩ. Amõ amõ we rahã, ma'e ke uhyk, a'erehe marã ka ym ihẽ ahoaha. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu ihẽ apandu pandu. Pe, ame'ẽ ta Kirisutu rehe jurujar katu. Aja amõ we Hom ok ta pe har ta Kirisutu rehe jurujar katu, aja ihẽ aputar katu tĩ. (A'erehe pehẽ koty ihẽ aho tar katu tĩ.)

¹⁴ “Myrandu katu epandu eho” aja Tupã pandu ihẽ pe. A'erehe upa katu te awa ta pe ihẽ apandu ta me'ẽ te'e. Aja upa amõ amõ ok ta pe har ta pe ihẽ apandu ta me'ẽ te'e tĩ. Upa ka'a pe har ta pe aja tĩ. Apandu ta me'ẽ te'e tĩ. Paper rehe jumu'e, ame'ẽ ta

pe aja tĩ. Apandu ta me'ẽ te'e tĩ. Paper rehe jumu'e ym, ame'ẽ ta pe aja tĩ. Apandu ta me'ẽ te'e tĩ.

¹⁵ A'erehe pehẽ pe myrandu katu ke ihẽ apandu tar katu te hũ. Pehẽ riki Hom ok ta pe har ta ke pehẽ.

Tupãma'e pyrãtãha ke

¹⁶ Myrandu katu riki jetehar te ke aja ihẽ akwa katu. Tupãma'e pyrãtãha ke mujekwa, a'erehe jetehar te ke aja akwa katu. Kuja. Kirisutu rehe amõ jurujar katu rahã, a'e ke Tupã muhã katu. Ima'e pyrãtãha namõ muhã katu. Aja jundéu awa ta ke a'e muhã py. A'engi jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke muhã katu tĩ. A'erehe myrandu katu riki jetehar te ke aja ihẽ akwa katu.

¹⁷ Kuja riki myrandu katu mujekwa. Myja rahã Tupã pandu katu my: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Ame'ẽ ke kuja rahã, a'e pandu katu. Jesu Kirisutu rehe jurujar katu. Ame'ẽ ta pe jõ Tupã pandu katu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Tupã je'ẽha rehe kuja panduha ihĩ tĩ: “Amõ jurujar katu ehe, a'erehe Tupã pandu: ‘Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe’ aja riki. Ame'ẽ riki uhã te hũ aja ixo ta” aja panduha ihĩ.

Awa ta riki jaxer

¹⁸ Ywa ngi ima'e parahyha ke Tupã mujekwa. Upa ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ ta rehe a'e parahy. A'erehe ngã ke mupyrara ta. Jetehar te ke mukanim. A'erehe amõ ta jetehar te ke ukwa ym tĩ. (Aja rahã, Tupã rehe har ukwa ym.) Ame'ẽ

jetehar te ke mukanim ame'ẽ ta rehe parahy a'e tĩ. A'erehe mupyrara ta ngã ke tĩ.

¹⁹ Tupã pete'e ixo, aja ukwa katu awa. Ame'ẽ ke Tupã mujekwa ngã pe tipe. Ame'ẽ ke ngã putar ym, a'erehe ngã ke Tupã mupyrara ta tĩ.

²⁰ Tupã rehe usak ym awa. A'e mujã ame'ẽ ke rehe usak katu awa. A'erehe a'e riki Tupã te, aja ukwa tipe. Kome'ẽ ywy keruhũ a'e mujã, a'erehe aja te'eha a'e pyrãtã te, aja ngã ukwa. A'erehe a'e riki Tupã te, aja ukwa tipe tĩ. A'erehe: “Tupã rehe har jande jakwa ym” aja marã ka ym amõ panduha.

²¹ Tupã pete'e ixo aja ngã ukwa tipe. Pandu ym riki: “Ne jõ riki Tupã te. Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. Anĩ. Pandu ym. A'erehe ma'e ke ipy'a pe a'eta ukwa ukwa ixo rahã, ka'u te'e aja saka ixo. Iãkã janam rãi, a'erehe jetehar te ke ukwa ym. Aja rahã, Tupã rehe har ukwa ym.

²² “Jande jakwa katu te ame'ẽ ta ke jande” aja a'eta jupe naĩ. Anĩ. Ka'u te'e aja a'eta ixo.

²³ Tupã riki uhã te hũ ame'ẽ ke a'e. Ipy'a ke ngã moĩ moĩ ym ehe. Anĩ riki. Ma'e'ã rehe ipy'a ke moĩ moĩ katu. Myra ke te'e mujã. Itatawa ke te'e mujã tĩ. Itatuwyr ke te'e mujã tĩ. Ame'ẽ riki tupã aja ame'ẽ ta ukwaha jupe naĩ. Sawa'e'ã ke mujã. Kũjã'ã ke mujã tĩ. Uhã te hũ ym ame'ẽ ke mujã. Ma'ewyra'ã ke mujã tĩ. So'o'ã ke mujã tĩ. Ipixi'a rehe wata, ame'ẽ'ã ke mujã tĩ. Ame'ẽ ta riki tupã ta aja ukwaha jupe naĩ tĩ. Upa ame'ẽ ta rehe ipy'a ke ngã moĩ moĩ riki. Katu ym aja. A'erehe ywa ngi ima'e parahyha ke Tupã mujekwa.

²⁴ Aja ngã ma'ema'eha ke. A'erehe ame'ẽ ta ke Tupã hijar. Tupã pandu: “Mã peja ixo. Aputar ym

ame'ẽ ta ke" aja riki. A'erehe ma'e ka'u te'eha ke ngã ma'ema'e tar katu. Ma'e ke a'eta ma'ema'e ngã juehe. Ame'ẽ rehe amõ usak rahã, huxĩ hũ. Tupã pandu: "Mã peja ixo. Aputar ym ame'ẽ ta ke" aja riki.

²⁵ Jetehar te Tupã rehe har a'eta ukwa tipe. Ame'ẽ ke a'eta putar ym. Anĩ. Te'e ame'ẽ ke a'eta putar katu. Tupã mujã ame'ẽ ke rehe ipy'a ke a'eta moĩ moĩ katu. Tupã riki mujãha ke a'e. Ipy'a ke ngã moĩ moĩ ym ehe.

Jande anĩ. Mã peja Tupã pe jõ japandu katu: "Ne jõ riki katu te me'ẽ ke" aja. Aja te'eha mã peja japandu. A'e tỹ. Amen.

²⁶ Tupã te rehe ipy'a ke ngã moĩ moĩ ym. A'erehe ame'ẽ ta ke Tupã hijar. Tupã pandu: "Mã peja ixo" aja. A'erehe ngã putar ame'ẽ ke a'eta ma'ema'e. Huxĩ ame'ẽ ke ma'ema'e. Pe, ixawa'e ta ke kũjã ta hijar. Pe, kũjã ta pame te'e ka'u te'e ngã juehe.

²⁷ Sawa'e ta aja tĩ. Hakehar ta ke a'eta hijar tĩ. Pe, sawa'e ta pame te'e ka'u te'e ngã juehe. A'eta ma'ema'e ngã juehe. Huxĩ ame'ẽ ke ma'ema'e ngã juehe. A'erehe a'eta ke Tupã mupyrara ta tĩ. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, a'erehe Tupãma'e pyraraha ke a'eta pyhyk.

²⁸ Tupã rehe har jetehar te a'eta ukwa, ame'ẽ rehe har a'eta pandu: "Jande japutar ym" aja. A'erehe ame'ẽ ta ke Tupã hijar. Tupã pandu: "Mã peja ixo" aja. A'erehe ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke jõ ipy'a pe ngã ukwa ukwa ixo. A'erehe ma'e ke a'eta ma'ema'e ym rahã, katu, aja ukwa tipe. Anĩ. Ame'ẽ ke a'eta ma'ema'e. Katu ym tiki. Marã ka ym putu'uha ingi.

29 Ame'ë ta upa ma'e katu ym ame'ë ke ma'ema'e. Ma'e ka'u te'eha ke aja tĩ. Ma'ema'e tĩ. Kyty'ym tĩ. Amõ ta ke mujaxer tar katu tĩ. Amõ rehe jyty'ym hũ tĩ. Ianam ta ke jukwa tĩ. Ianam ta namõ jumai mai ixo tĩ. A'eta muka'u te'e ngã juehe. Amõ ta ke mahy tar katu tĩ. Te'eha rupi amõ ta rehe har katu ym pandu tĩ.

30 Amõ ta rehe juru ai tĩ. Tupã ke putar ym te tĩ. Parahy war tĩ. Sawa'e te jupe tĩ. Kũjã te jupe tĩ. “Ihẽ jõ katu te” aja pandu jupe tĩ. “Myja me'ë katu ym ame'ë ke ihẽ ama'ema'e ta my” aja ukwa ukwa ixo jõ tĩ. Katu ym aja. Ipái ta rehe hendu ym tĩ. Imãi ta rehe hendu ym tĩ.

31 Ka'u te'e aja ixo tĩ. A'eta pandu ame'ë ke ma'ema'e ym tĩ. Amõ ta rehe pyrara usak ym tĩ. Amõ ta rehe ipy'a ym tĩ.

32 Tupã pandu ame'ë ke a'eta ukwa katu tipe. Kuja panduha ke: “Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ë ta manõ ta” aja. Ame'ë ke ukwa katu tipe. Anĩ. Tapijar te'e we aja ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'ema'e we rĩ. Amõ we tĩ. Amõ ta riki ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e rahã: “Katu pema'ema'eha” aja riki pandu. (Hury katu ehe.) Katu ym aja.

2

Tupã mupyrara ta

1 Pesarahã! Amõ ta rehe har kuja pepandu my: “Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Katu ym aja” aja riki. Mã! Pehẽ atu aja tĩ! “Katu ym” aja pepandu. Pe, ame'ë ta aja juja katu te peka'u te'eha ke pema'ema'e tĩ. Aja rahã, pehẽ juehe har pepandu: “Katu ym jande” aja saka tĩ.

² Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke Tupã mupyrara ta. Aja rahã, katu aja jakwa katu.

³ Mã! Pehẽ aja tĩ. “Ma'e ka'u te'eha ke ame'ẽ ta ma'ema'e. Katu ym aja” aja pepandu. Ame'ẽ ta aja juja katu te peka'u te'eha ke pema'ema'e tĩ. Aja rahã, Tupã mupyraraha ngi pehem ym te ta tĩ.

⁴ Mã kuja pepandu my: “Tupã katu te. Pahar ngã ke a'e mupyrara ym. Ngã jaxer rahã, i'i a'e harõ we tipe. Anĩ. Tupã ma'ema'eha japutar ym” aja pepandu my. Mã! Kuja pekwa katu riki. I'i a'e harõ rahã, ixoty pehẽ py'a pemuruwak ta my. A'erehe pehẽ rehe pyrara usak katu rĩ. Aja pekwa katu riki.

⁵ Anĩ. Pehẽ py'a pemuruwak tar ym. Hãtã ywy ke jumen pyrũ, ame'ẽja saka pexo tĩ. Jumen aja pehendu tar ym tĩ. Pehẽ py'a pemuruwak tar ym ixoty. A'erehe ngã 'ar koty te we pehẽ ke Tupã mupyrara ta. Jetehar te ngã ke Tupã mupyrara ta. Ame'ẽ angaha ke rehe uhyk rahã, pehẽ ke mupyrara ta. Arahã Tupã parahy ta. Ma'e ka'u te'eha ke ngã ma'ema'e, a'erehe a'e parahy ta ngã rehe.

⁶ Ma'e ke amõ pame katu te ma'ema'e, aja Tupã me'ẽ me'ẽ ta ipe. Juja katu te me'ẽ me'ẽ ta ipe.

⁷ Amõ ta tapijar te'e we katu ame'ẽ ke ma'ema'e. Kirisutu katuha aja a'eta ke Tupã muruwak ta, ame'ẽ rehe ame'ẽ ta harõ ixo tĩ. “Pehẽ katu” aja Tupã pandu ame'ẽ ke a'eta putar katu tĩ. Uhãha angaha rehe harõ ixo tĩ. Ame'ẽ ta ke Tupã muhã katu ta.

⁸ Amõ ta anĩ. Kyty'ym ame'ẽ ta ke a'eta. Katu ame'ẽ ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke a'eta putar ym tĩ.

Pe, ma'e katu ym ame'ẽ ke a'eta ma'ema'e tar katu. Ame'ẽ ta rehe Tupã parahy ta. Pe, mupyrara ta tĩ.

⁹ Upa katu te ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke Tupã mupyrara ta. Ahy hũ ta. Aja jundéu awa ta ke a'e mupyrara ta. Ame'ẽ ta jõ ym. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke a'e mupyrara ta tĩ.

¹⁰ Upa katu te ma'e katu ame'ẽ ke ma'ema'e, ame'ẽ ta ke Ta'yr katuha aja Tupã muruwak ta tĩ. Katu te ixo, aja muruwak ta. Ame'ẽ ta pe a'e pandu ta tĩ: “Pehẽ katu” aja. Ame'ẽ ta py'a ke a'e muhury katu ta tĩ. Aja jundéu awa ta pe Tupã ma'ema'e ta. Ame'ẽ ta jõ ym. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe a'e ma'ema'e ta tĩ.

¹¹ Upa awa ta rehe Tupã juja katu te usak. Johu ta. Pe, ame'ẽ ta rehe har jetehar rupi pandu pandu ta. “Pehẽ katu” aja ta.

¹² Moise je'ẽha namõ jundéu awa ta ixo. Pe, ma'e ka'u te'eha ke ame'ẽ ta ma'ema'e rahã, Tupã pandu: “Moise je'ẽha ke pekwa tipe. Pehendu ym ehe. A'erehe pehẽ ke ihẽ amupyrara ta” aja. Moise je'ẽha rehe hendu ym, a'erehe Tupã mupyrara ta.

Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta anĩ. Moise je'ẽha namõ ixo ym. Ukwa ym. Pe, ma'e ka'u te'eha ke ame'ẽ ta ma'ema'e rahã: “Moise je'ẽha ke pekwa” aja Tupã pandu ym. Kuja a'eta ukwa katu. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e rahã: “Mã! Ihẽ katu ym” aja ipy'a pe ukwa katu. Ukwa katu, a'erehe Tupã mupyrara ta.

¹³ Moise je'ẽha rehe hendu rahã jõ: “Nde katu te. Ma'e ka'u te'eha ma'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu ym. Moise je'ẽha mujekwa, aja amõ ma'ema'e te rahã: “Nde katu te. Ma'e ka'u te'eha ma'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu katu.

14 Moise je'ēha namō jundéu awa aja ym ame'ē ta ixo ym. Ukwa ym. Pe, ma'e katu ame'ē ke ma'ema'e, aja ipy'a pe ukwa katu jupe. Moise je'ēha pandu, aja ma'e katu ame'ē ke ma'ema'e. Aja rahā, ame'ē riki ima'e je'ēha aja saka. Ame'ē riki Moise je'ēha pandu, ame'ēja saka jundéu awa aja ym ame'ē ta pe.

15 Pe, Moise je'ēha pandu ame'ē ke ipy'a pe ihī katu, aja mujekwa. Amō rahā, a'eta pandu a'eta jupe: “Katu ame'ē ke jama'e” aja. Amō rahā, pandu a'eta jupe: “Mā! Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e” aja riki. Aja ipy'a pe a'eta ukwa katu riki, a'erehe Moise je'ēha pandu ame'ē ke ipy'a pe ihī katu, aja mujekwa tī.

16 Aja ta riki. Amō ta ukwa ym ha rupi ma'e ke ipy'a pe a'eta ukwa ukwa ixo. Ame'ē ke Jesu Kirisutu riki mujekwa ta. “Nde katu.” Amō pe: “Nde katu ym” aja mujekwa ta. Ame'ē mujekwaha angaha rehe uhyk rahā, Jesu Kirisutu ke Tupā muwyr ta. Arahā, Jesu pandu pandu ta. “Nde katu.” Amō pe: “Nde katu ym” aja pandu ta. Ame'ē ke ihē amujekwa. Ihē Páu. Myrandu katu ke ihē apandu pandu rahā, ame'ē ke ihē amujekwa.

Jundéu awa ta rehe har Moise je'ēha mujekwa

17 Jundéu awa ta! Myja me'ē ta pehē my? Apandu ta. Pehē pepandu: “Jundéu awa ta ke jande” aja. “Moise je'ēha namō jaxo, a'erehe jande pe jō Tupā pandu: ‘Pehē katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehē pe’ ” aja pepandu pehē jupe. “Jande jō riki Tupā rehe har jakwa katu” aja pepandu pehē jupe naī tī.

18 Myja pema'ema'eha ke Tupã putar my, ame'ẽ ke pekwa katu tipe. (Anĩ. Pehendu ym ehe.) Myja katu ame'ẽ ke amõ ma'ema'e my, ame'ẽ ke Moise je'ẽha mujekwa katu. Ame'ẽ ke pekwa katu tipe tĩ. (Anĩ. Pehendu ym ehe tĩ.)

19 Pepandu: “Jande jõ riki jakwa katu ame'ẽ ta ke jande. A'erehe amõ ta ke jamu'e katu. Ame'ẽ ta riki eha ym te ame'ẽ ta aja saka. Pytun rupi wata ame'ẽ ta aja saka. Ukwa ym ame'ẽ ta” aja pepandu naĩ.

20 “Ukwa ym ame'ẽ ta ke jande jõ jamu'e katu” aja pepandu naĩ. (Jundéu awa ta ke pehẽ.) “Ka'u te'e ame'ẽ ta ke jande jõ jamu'e katu” aja pepandu naĩ tĩ. “Moise je'ẽha namõ jande jaxo, a'erehe upa katu te jande jakwa katu te. Pe, japandu ame'ẽ ke riki jetehar te ke. Aja jakwa katu” aja riki pepandu naĩ. (Jundéu awa ta ke pehẽ.)

21 Mã! Moise je'ẽha ke amõ ta pe pemu'e. Aja rahã, ma'erehe pemu'e, aja pema'ema'e ym my? Pehẽ atu pehendu ym ehe. Moise je'ẽha rehe pehendu ym. Katu ym aja. Pepandu: “Amõma'e ke pemukanim ym” aja pemu'e. Pehẽ anĩ. Amõma'e ke pemukanim riki. Katu ym aja. (Aja rahã, Moise je'ẽha rehe pehendu ym, aja pemujekwa katu. Jundéu awa ta ke pehẽ.)

22 Pepandu: “Amõ kũjã rehe eka'u te'e ym” aja pemu'e. Pehẽ anĩ. Amõ ta kũjã rehe peka'u te'e. Katu ym aja. (Aja rahã, Moise je'ẽha rehe pehendu ym, aja pemujekwa tĩ.)

Ma'eã riki tupã aja amõ ta ukwaha jupe naĩ. “Ame'ẽ rehe pehẽ py'a pemoĩ moĩ ym” aja pemu'e. Pe, ma'eã rok pe pexe, pe, tamatarer ke amõ ta matyr, ame'ẽ ke pemukanim riki. Katu ym

aja. (Aja rahã, Moise je'ẽha rehe pehendú ym, aja pemujekwa katu tĩ.)

²³ “Jande riki Moise je'ẽha namõ jaxo, a'erehe katu te ame'ẽ ta ke jande” aja pepandu. Ame'ẽ Moise je'ẽha rehe pehendú ym, a'erehe amõ ta pandu: “Tupã japutar ym” aja amõ ta pandu.

²⁴ Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Jundéu awa ta! Pehẽ pema'eha riki jaxer, a'erehe Tupã rehe jundéu awa aja ym me'ẽ ta juru ai” aja riki panduha ihĩ.

²⁵ Jundéu awa ta ke pehẽ. Pehẽ rehe ihĩ ame'ẽ pিরer ke pejupã. (Aja rahã, jundéu awa ta te ke pehẽ. Tupã usak katu pehẽ rehe, aja pekwaha.) Pe, Moise je'ẽha rehe pehendú katu rahã, pehẽ pিরer ke jupã, ame'ẽ katu tiki. Tupã kotyhar ta ke aja pemujekwa ngã pe. Moise je'ẽha rehe pehendú ym rahã, mã pehẽ pিরer ke pejupã ym te, mã peja te'e pexo. Katu ym aja. Tupã kotyhar ta aja ym, aja pexo.

²⁶ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ipিরer ke a'eta jupã ym. Pe, Moise je'ẽha rehe a'eta hendu katu rahã, kuja Tupã ukwa ta. Ipirer ke jupã, ame'ẽja saka ixo, aja Tupã pe.

²⁷ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta rehe ihĩ ame'ẽ pিরer ke jupã ym tipe. Pe, a'eta Moise je'ẽha rehe hendu katu rahã, kuja mujekwa. “Jundéu awa ta! Pehẽ katu ym. Moise je'ẽha rehe pehendú ym. Moise je'ẽha namõ pexo tipe. Ame'ẽ panduha paper rehe ihĩ tipe. Pehẽ pিরer pejupã tipe. Anĩ. Pehendu ym ehe. Katu ym pehẽ” aja jundéu awa ta pe pandu. Moise je'ẽha rehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta hendu katu, aja ixo, a'erehe aja mujekwa.

²⁸ Amõ riki jundéu awa ke, aja amõ ta ukwaha. Anĩ. Aja te'eha aja ym. Ipirer ke jundéu awa jupã, a'erehe jundéu awa ta te ke a'eta, aja ukwaha. Anĩ. Aja te'eha aja ym.

²⁹ Kuja riki jundéu awa te. Amõ py'a ke Tupã juhyk, ame'ẽ riki jundéu awa te. (Aja rahã, ame'ẽ riki Tupã kotyhar te ke a'e.) Ame'ẽ ke Tupã'ã ma'eha ke. Ipy'a rehe jundéu awa te, aja saka. Pe, ipy'a juhyk ame'ẽ pe: “Nde katu ame'ẽ ke nde” aja Tupã pandu. Aja pandu ym awa. Tupã jõ pandu katu. Moise je'ẽha rehe hendu katu rahã, ipy'a ke juhyk ym. A'erehe: “Nde katu ame'ẽ ke nde” aja Tupã pandu ym.

3

¹ (Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta riki jundéu awa aja juja katu te saka rahã, kuja amõ pandu my.) “Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta 'ar koty te we jundéu awa ta katuha my? Ipirer ke jupã rahã, i'ar koty te we katuha my?” aja pandu my.

² A'e tỹ. Katu tiki. Kuja riki. Jundéu awa ta pe Tupã pandu: “Ihẽ je'ẽha ke pehẽ pe ihẽ amondo” aja. Aja rahã, Tupã je'ẽha namõ jundéu awa ta ixo. (A'erehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta 'ar koty te we katuha.)

³ Pe, ame'ẽ je'ẽha rehe amõ ta hendu ym rahã, ame'ẽ ta pe ma'e Tupã pandu katu, aja a'e ma'e ym ta my tĩ?

⁴ Anĩ. Aja ym. Tupã pandu katu, ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu te. Jetehar te ke a'e ma'ema'e. Sawa'e te'e pandu. Tupã anĩ. Jetehar te ke a'e ma'ema'e katu te. Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Tupã! Nde erepandu rahã, jetehar te ke nde erepandu, aja nde eremujekwa. Ngã panduha ruwa koty oho rahã: ‘Tupã jetehar te ke ma'ema'e' aja mujekwa ta me'ẽ te'e” aja panduha ihĩ.

⁵ (Pe, amõ ta panduha ihẽ amujekwa ta.) Kuja pandu my: “Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e rahã, kuja jamujekwa. (Tupã ipy'a jywyr ta jande rehe.) A'erehe Tupã riki katu te, aja jamujekwa. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ ta ke mupyrara ta, a'erehe a'e katu te, aja jamujekwa. Pe, a'e katu te, aja jamujekwa rahã, ma'erehe jande ke a'e mupyrara ta my? Katu ym jakwaha” aja pandu. (Aja amõ ta pandu naĩ.)

⁶ Anĩ. Kuja ihẽ pe. Katu ame'ẽ ke jõ Tupã ma'ema'e. Aja ym rahã, awa ta rehe har a'e ukwa ym ta tipe. Katu my? Katu ym my? Ame'ẽ rehe har ukwa ym ta tipe.

⁷ Pe, amõ ta pandu naĩ. “Ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ihẽ ama'ema'e rahã, (ihẽ rehe Tupã ipy'a jywyr ta,) a'erehe Tupã katuha ke i'ar koty te we amujekwa” aja amõ ukwaha naĩ. “Aja Tupã katuha amujekwa rahã, ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ihẽ ama'e rahã: ‘Nde katu ym' aja ihẽ rehe har pandu ym ta me'ẽ te'e” aja amõ ta pandu naĩ.

⁸ A'erehe amõ ta pandu naĩ: “Mã peja ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e jaho. (Tupã ipy'a jywyr ta jande rehe.) A'erehe Tupã riki katu te, aja jamujekwa ta” aja riki amõ ta pandu naĩ. Mã! Aja ihẽ riki apandu, aja amõ ta pandu naĩ. (Anĩ. Aja ihẽ apandu ym.) Ihẽ Páu. Aja ihẽ rehe har juru ai ngã. Katu ym aja. Ame'ẽ ta ke Tupã mupyrara ta.

Katu ame'ẽ ke ma'ema'e ym te awa

⁹ Jundéu awa ta ke jande. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta 'ar koty te we jandema'e katuha my? Anĩ. Aja ym. Juja katu te riki. A'eta aja jundéu awa ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e tĩ. Marã ka ym hijariha. Aja ihẽ amujekwa ramõ.

¹⁰ Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:
 “Katu ame'ẽ ke amõ ma'ema'e, aja ma'ema'e ame'ẽ ke nixói te, aja Tupã ukwa katu.

¹¹ Jetehar te ke ukwa, ame'ẽ ke nixói te tĩ.
 Tupã rehe har ukwa tar katu, ame'ẽ ke nixói te tĩ.

¹² Tupã ke ihẽ aputar ym' aja upa ngã ixo tĩ.
 Upa riki ka'u te'eha ma'ema'eha aja ngã ixo tĩ.
 Katu ame'ẽ ke ma'ema'e, aja ma'ema'e ame'ẽ ke nixói te.

¹³ A'eta te'e pandu, aja amõ ta pe a'eta mujekwa tĩ.
 Te'e je'ẽ hũ tĩ.

A'eta juru ai. Ame'ẽ riki mbói ahy ame'ẽ su'u amõ ke aja saka. Mujaxer amõ ta ke.

¹⁴ A'eta pandu rahã, amõ ta rehe har katu ym te ame'ẽ ke a'eta pandu hũ.

¹⁵ Amõ ta ke a'eta mahy tĩ. Jukwa tĩ.

¹⁶ Amõ amõ rok pe a'eta ohoho. Ame'ẽ pe har ta ke a'eta mujaxer. Pe, aja pyrara ixo aja a'eta hijar ngã ke.

¹⁷ Amõ ta jumaiha ke muputu'u, ame'ẽ ke a'eta ukwa ym te tĩ.

¹⁸ Tupã rehe ipy'a ke moĩ moĩ, ame'ẽ ke a'eta jumu'e ym te tĩ” aja riki Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ.

¹⁹ Apo kuja jakwa katu. Moise je'ẽha rehe hendu katu ta me'ẽ te'e, aja amõ ta ukwaha. Aja rahã, upa katu te Moise je'ẽha mujekwa, ame'ẽ rehe hendu

katu ta me'ẽ te'e. (Pyta we ym te ta henduha.) Aja rahã: “Ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ama'e ym” aja pandu ta. (Anĩ. Aja upa katu te Moise je'ẽha rehe hendu katu te ame'ẽ ke nixói te.) Aja rahã, upa katu te kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta pandu ta: “Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e. Katu ym jande” aja. Aja rahã, upa katu te ame'ẽ ta ke Tupã mupyrara ta.

²⁰ A'erehe kuja my? Moise je'ẽha mujekwa, aja amõ ma'ema'e. A'erehe Tupã pandu my: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja pandu my? Anĩ. Aja Tupã pandu ym. Kuja riki Moise je'ẽha mujekwa. Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e. Pe, Moise je'ẽha rehe usak rahã, pandu: “Mã! Ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ihẽ ama'e” aja ukwa katu. Aja Moise je'ẽha mujekwa.

Myja me'ẽ amõ riki katu aja Tupã mu'am my

²¹ Myja me'ẽ amõ pe Tupã pandu: “Nde katu te nde. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Ame'ẽ ke a'e mujekwa katu ngã pe apo 'y. Moise je'ẽha rehe amõ hendu katu rahã, aja Tupã pandu ym te. Aja Moise je'ẽha mujekwa. Aja Tupã je'ẽha pandu ame'ẽ ta mujekwa tĩ.

²² Kuja Tupã pe amõ katu te. Jesu Kirisutu rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupã pandu katu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Upa katu te jurujar katu ame'ẽ ta pe aja Tupã pandu katu. Upa katu te awa ta juja katu te riki. Jundéu awa ta ke. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta aja tĩ. Kuja riki juja katu te.

²³ Upa katu te awa ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. A'erehe Tupã koty oho ym te ta awa. Hake katu te hũ, ame'ẽ pe oho ym te ta awa.

24 Anĩ. Awa ta rehe Tupã ipy'a katu te hũ. A'erehe Jesu Kirisutu manõha rupi Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Manõha rupi amõ ke Jesu muhã katu.

25 Jesu Kirisutu ke Tupã muwyr. Pe, Jesu manõ. A'erehe ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta rehe ipy'a ke Tupã mujywy. Jesu Kirisutu rehe jurujar katu, ame'ẽ ta rehe ipy'a ke mujywy. Aja rahã, a'e pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja mujekwa. Yman Tupã harõ hũ. (Ixoty ngã ipy'a ke ngã muruwak ta my, ame'ẽ rehe harõ hũ ixo.) Ma'e ka'u te'eha ke ngã ma'ema'e ame'ẽ ke rehe a'e usak ym, ame'ẽja saka a'e ixo. (Aja rahã, harái aja ixo.)

26 Apo anĩ. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke a'e mupyrara ta me'ẽ te'e. A'erehe Jesu ke a'e muwyr. Ngã ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe a'e muhepy uwyr. A'erehe awa ta namõ Tupã jumukatu, aja mujekwa. Aja rahã, Tupã riki katu te, aja mujekwa. Pe, Jesu rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe a'e pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja.

27 Moise je'ẽha rehe amõ hendu katu rahã, a'e ke mukatu ym. A'erehe: “Katu te ame'ẽ ke ihẽ” aja marã ka ym a'e panduha. Nixói panduha. Ma'erehe my? Moise je'ẽha rehe amõ hendu katu rahã: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu ym. Anĩ. Aja ym. Jesu Kirisutu rehe jurujar katu rahã jõ, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja.

²⁸ Apo jande jakwa katu. Jesu Kirisutu rehe jurujar katu rahã jõ, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Moise je'ẽha mujekwa, aja ma'ema'e ame'ẽ ta pe: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja Tupã pandu ym te ta.

²⁹ Myja me'ẽ Tupã my? Tupã rehe jundéu awa ta jõ ipy'a moĩ moĩ my? Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta moĩ moĩ my tĩ? Jete riki. Tupã rehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ipy'a moĩ moĩ katu tĩ.

³⁰ Tupã riki peteĩhar a'e. Jesu Kirisutu rehe jundéu awa ta jurujar katu rahã, Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta aja tĩ. Jurujar katu ehe rahã, Tupã pandu tĩ: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja tĩ. (Awa ta pe juja katu te Tupã pandu.)

³¹ Pe, jande jajurujar katu ehe rahã, Moise je'ẽha mujekwa, aja jama'ema'e ym te ta apo my? Anĩ. Aja ym. Kirisutu rehe jande jajurujar katu, a'erehe i'ar koty te we Moise je'ẽha katu, aja jakwa katu. Moise je'ẽha ke jahijar ym ta.

4

Jurujar katuha ke Amarã mujekwa

¹ Apo Amarã jurujar katuha rehe har ihẽ apandu ta. A'e riki jundéu awa ta ramũi ke a'e. Myja Amarã ixo my? Kuja.

² Ma'e ke Amarã ma'ema'e, a'erehe Tupã pandu ipe my: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja my? Anĩ. Aja ym. Aja Tupã pandu ta tipe rahã: “Katu te ame'ẽ ke ihẽ”

aja Amarã pandu ta tipe tĩ. Anĩ. Aja Tupã pe marã ka ym Amarã panduha.

³ Kuja Tupã je'êha rehe panduha ihĩ. Tupã pandu ame'ê ke rehe Amarã jurujar katu. A'erehe Tupã pandu ipe: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja riki panduha ihĩ.

⁴ Amõ pe amõ paraky rahã, ame'ê pe ijar muhepy. Tamatarer me'ê ipe. Te'e me'ê, aja ym riki. Paraky katu, a'erehe tamatarer ke parakyha pyhyk katu.

⁵ Aja Tupã ma'e my? Anĩ. A'e pandu ame'ê ke rehe amõ jurujar katu. Ame'ê jõ. (Paraky ym, ame'êja saka.) A'erehe Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja riki. Jurujar katuha ke Tupã ukwa katu, a'erehe a'e pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ê pe Tupã riki pandu katu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja.

⁶ Aja yman Ndawi pandu tĩ. Hury katu ame'ê rehe har pandu. Ma'e ke Ndawi ma'ema'e, a'erehe: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu my? Anĩ. Aja ym Tupã pandu. Ipy'a ke Tupã juhyk, a'erehe: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu. Ame'ê riki hury katu me'ê ke a'e.

⁷ Kuja Ndawi pandu:

“Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e. Pe, Tupã ipy'a jywyr ehe. Ame'ê riki hury katu ame'ê ke a'e.

Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e, ame'ẽma'e py'a ke Tupã juhyk. A'erehe ame'ẽ riki hury katu ame'ẽ ke a'e tĩ.

8 Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e. Ame'ẽ ke jandema'e sawa'e te upa harái.

A'erehe ame'ẽ riki hury katu ame'ẽ ke a'e tĩ” aja riki Ndawi pandu.

9 “Hury katu ame'ẽ ta ke” aja Ndawi pandu. Ame'ẽ ta riki jundéu awa ta ke jõ my? Ame'ẽ ta ehe ihĩ ame'ẽ pিরer ke jupã ame'ẽ ta ke. Anĩ. Ame'ẽ ta jõ ym. Ipirer ke jupã ym ame'ẽ ta hury katu tĩ. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke a'eta. Ipy'a ke Tupã mujywyr katu a'eta rehe tĩ, a'erehe hury katu a'eta tĩ. Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ, ame'ẽ ke japandu ramõ. Kuja. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe Amarã jurujar katu, a'erehe Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja ipe, aja riki panduha ihĩ.

10 Myja rahã aja Tupã pandu my? Ehe ihĩ ame'ẽ ipirer ke Amarã jupã ym rahã we, aja Tupã pandu my? Ipirer upa jupã rahã, pandu my? Pesarahã! Ipirer ke jupã ym rahã we, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Upa jupã rahã, anĩ. Jupã ym rahã, pandu katu.

11 “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja Tupã upa pandu. A'engi ehe ihĩ ame'ẽ pিরer ke Amarã jupã. Ipirer jupã ym rahã we, Tupã pandu ame'ẽ ke rehe Amarã jurujar katu, a'erehe: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja Tupã pandu ipe. Ame'ẽ panduha ke Amarã mujekwa, a'erehe ipirer ke jupã. Aja rahã, Tupã

pandu ame'ẽ ke rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupã pandu ta tĩ: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Upa katu te jurujar katu ame'ẽ ta pe aja Tupã pandu katu tĩ. A'erehe Amarã riki ame'ẽ ta ramõi aja saka riki. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ramõi aja saka. Ipirer ke jupã ym ame'ẽ ta ka a'eta.

¹² Jundéu awa ta ramõi ke a'e tĩ. Ipirer ke jupã ame'ẽ ta ke a'eta. Ame'ẽ ta jõ ym. Amarã aja Tupã pandu ame'ẽ ke rehe jurujar katu tĩ. A'erehe ame'ẽ ta ramõi aja Amarã. Aja riki Amarã jurujar katu, ipirer jupã ym rahã we riki.

Amarã pe ma'e ke Tupã manga katu

¹³ “Kome'ẽ ywy ke nema'e ta” aja Tupã manga katu Amarã pe. Aja hainõ ta pe manga katu tĩ. Aja rahã, upa kome'ẽ ywy keruhũ riki Amarã tama'e ta aja Tupã manga katu. Moise je'ẽha rehe Amarã hendu katu, a'erehe: “Kome'ẽ ywy ke nema'e ta” aja Tupã pandu my? Anĩ. Aja ym. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe Amarã jurujar katu, a'erehe Tupã pandu ipe: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja.

¹⁴ Pesarahã! Tupã manga katu ame'ẽ ke amõ ta pe katu my? Kujã Moise je'ẽha rehe hendu katu ame'ẽ ta pe katu my? Anĩ. Aja ym. Moise je'ẽha rehe hendu katu ame'ẽ ta pe ma'e ke me'ẽ ta tipe rahã, te'e Tupã rehe jurujar katu, aja saka riki. Tupã manga katu ame'ẽ riki jaxer aja ta tipe tĩ.

¹⁵ Moise je'ẽha rehe amõ hendu ym rahã, ame'ẽ ke Tupã mupyrara riki. Pe, ma'e je'ẽha nixói rahã, katu tiki. Ma'e je'ẽha nixói rahã, myja ym hendu

katuha ehe. Nixóí je'ěha. (Aja rahã, mupyrara ym ta tipe.)

¹⁶ Hendu ym ame'ě ta ke Tupã mupyrara. Jurujar katu ame'ě ta anĩ. Ame'ě ta pe Tupã pandu katu: “Nde rehe ihě asak katu ta” aja. Aja rahã, a'e usak katu ame'ě ta jurujar katu ehe. Ame'ě ta pe Tupã manga katu ma'e ke. Aja riki upa Amarã rainõ ta pe tĩ. Moise je'ěha rehe hendu katu me'ě ta pe jõ my? Ma'e, jundéu awa ta pe jõ my? Anĩ. Upa Amarã aja Tupã pandu ame'ě ke rehe jurujar katu ame'ě ta pe Tupã manga katu ma'e ke. Amarã aja Tupã pandu ame'ě ke rehe jande jajurujar katu tĩ. A'erehe Amarã riki jande ramõi te aja saka a'e tĩ.

¹⁷ Tupã je'ěha rehe panduha ihĩ, aja saka riki. Amarã pe Tupã pandu:

—Amõ amõ ywy pe har ta pandu ta nde pe: “Nde aja Tupã pandu ame'ě ke rehe jajurujar katu tĩ. A'erehe jande ramõi aja nde tĩ” — aja pandu ta.

A'e riki hamõi aja Tupã ukwa katu. Tupã riki manõ ame'ě ta ke mukwera katu muhem. A'e je'ěha rupi ma'e nixóí ame'ě ke muhem katu. Mujã katu. Ame'ě Tupã rehe Amarã jurujar katu.

¹⁸ “Ne rainõ heta ta” aja Tupã pandu. Arahã ta'yr ym te Amarã. A'erehe marã ka ym Tupã pandu ame'ě ke rehe jurujar katuha. Anĩ. Tupã pandu ame'ě ke rehe tapijar te'e we Amarã jurujar katu. A'erehe amõ amõ ywy pe har ta pandu: “Jande ramõi aja nde tĩ” aja Amarã pe. Tupã je'ěha rehe panduha ihĩ. Kuja:

“Ne rainõ jahy rata aja heta te hũ ta. Marã ka ym hetaha mangaha” aja riki.

¹⁹ Arahã Amarã tamõi te hũ. Kuja, 100 warahy 'ar tate ame'ě ke a'e. “Tamõi te hũ ihě. Marã ka

ym amuta'yriha apo 'y" aja a'e jupe. Hakehar, Sar aja tĩ. A'i te tĩ. Imembyr ym te a'e. Marã ka ym imembyriha. Anĩ. Tapijar te'e we Tupã pandu ame'ẽ ke rehe Amarã jurujar katu. Hijar ym ame'ẽ.

²⁰ Kuja ym a'e pandu jupe: "Mã! Ihẽ ra'yr ym ta nahã my. Tupã pandu ame'ẽ ke uhyk ym ta nahã my" aja ym a'e pandu. Anĩ. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe jurujar katu a'e, a'erehe pyrãtã aja a'e ixo. Pe, Tupã pe a'e pandu: "Ne jõ riki katu te me'ẽ ke" aja.

²¹ Ima'e panduha ke Tupã ma'ema'e katu ta, aja Amarã ukwa katu te hũ.

²² A'erehe Tupã pandu: "Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe" aja Amarã pe. Amarã jurujar katu ehe, a'erehe aja Tupã pandu.

²³ "Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe" aja Tupã je'ẽha rehe amõ mupinim. Amarã katuha ke amõ ta ukwa, a'erehe jõ mupinim my?

²⁴ Anĩ. Ame'ẽ jõ ym. Jande jaxo ta, a'erehe Tupã je'ẽha rehe panduha pehĩ. Jande riki Amarã aja tĩ. "Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe" aja Tupã pandu jande pe. Jande jajurujar katu ehe, a'erehe aja Tupã pandu. A'e riki Jesu, jandema'e sawa'e te ke manõha ngi mukwera katu muhem.

²⁵ Ngã koty Jesu ke amõ ta raho. Pe, Jesu ke ame'ẽ ta jukwa. Ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e. Ame'ẽ ke rehe Jesu muhepy, a'erehe a'e manõ. Pe, a'e ke Tupã mukwera katu muhem. Aja rahã, jande pe Tupã pandu katu: "Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe" aja jande

pe.

5

“Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha

Nde erema'eha ke nixói te nde pe” Aja Tupã pandu

¹ Jesu rehe jajurujar katu, a'erehe Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja jande pe. Tupã parahyha ke Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te muputu'u jande ngi. A'erehe Tupã namõ jande juehe katu jande jaxo.

² Ipái pe Jesu pandu: “Peme'ẽ ta ihẽ rehe jurujar katu, a'erehe peme'ẽ ta rehe esak katu” aja. A'erehe jande rehe Tupã ipy'a katu te hũ. Pe, Tupã katuha aja jande jaxo ta kÿ tĩ. Ame'ẽ rehe jaharõ jaxo, a'erehe jande rury katu jaxo.

³ Jande ke amõ ta mupyrara rahã, jande rury katu jaxo tĩ. Jande ke amõ ta mupyrara rahã, tapijar te'e we jande py'ahu te'e jahendu, aja jakwa. A'erehe jande rury katu jaxo.

⁴ Tapijar te'e we jande py'ahu te'e jahendu rahã, jande pe Tupã pandu: “Pehẽ katu” aja. Aja jande pe pandu rahã, i'ar koty te we jaharõ katu. Inamõ jaxo ta, ame'ẽ rehe jaharõ katu.

⁵ Myja ame'ẽ ke jakwa katu my? Kuja. Jande rehe a'e ipy'a katu te hũ. Ame'ẽ ke I'ã riki jande pe mujekwa. I'ã ke jande py'a rehe Tupã muwyr. Inamõ jaxo ta, aja jakwa katu. Jande py'a rehe I'ã ihĩ katu, a'erehe: “Mã! Inamõ jaxo ta nahã my?” aja ym jakwaha. Jakwa katu te riki.

⁶ Marã ka ym jande ke jajumuhã jande juehe aja jaxo rahã, Kirisutu manõ. Jande riki katu ym

te ame'ẽ ta ke jande. Pe, Kirisutu manõ. Angaha uhyk katu te, aja Tupã ukwa katu rahã, Kirisutu manõ.

⁷ Sehar amõ katu ame'ẽ ke rehe amõ ipy'a tar katu rahã, ame'ẽ henda ke pe amõ manõ tar katu nahã my. Anĩ. Nixói amõ, aja akwaha. Pe, pandu my: “Ihẽ riki nde renda ke pe amanõ ta. Aja rahã, nde eremanõ ym ta” aja. Aja pandu ta nahã my. Ukwa ym awa.

⁸ Tupã anĩ. Jande rehe a'e ipy'a katu te hũ, aja a'e mujekwa katu jande pe. A'erehe jande riki ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e jaxo rahã, Kirisutu manõ.

⁹ A'e manõ, a'erehe jande pe Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Aja a'e pandu, a'erehe Tupã mupyraraha ngi jande ke Kirisutu muhem katu te ta. Tupã mupyraraha uhyk ym te ta jande rehe.

¹⁰ Jaxer ai ame'ẽ ke jande, a'erehe Tupã ruwajan ke jande kwe. Pe, Ta'yr riki manõ, a'erehe jande pe a'e pandu apo 'y: “Ihẽ rehe katu ame'ẽ ta ke pehẽ” aja. Apo Tupã rehe katu ame'ẽ ta ke jande. Kirisutu uhã te hũ aja ixo, a'erehe jande ke a'e muhã katu ta tĩ, aja jakwa katu.

¹¹ Amõ we tĩ. Tupã rehe katu ame'ẽ ta ke jande, aja jande ke Jesu Kirisutu mu'am. A'erehe jande rury katu jaxo. Jandema'e sawa'e te a'e.

Anã rehe har. Kirisutu rehe har tĩ.

¹² Ma'e ka'u te'eha ke peteĩ sawa'e ma'e py. Anã a'e. Ma'e ka'u te'eha ke a'e ma'e, a'erehe a'e manõ. A'erehe upa katu te awa ta manõ ta me'ẽ te'e tĩ. Anã ngi jumu'e, ame'ẽja saka. Upa katu te awa ta

ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e a'erehe manõ ta me'ẽ te'e tĩ.

¹³ Je'ẽha ke Moise pe Tupã me'ẽ ym we rĩ. Kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. A'erehe manõ. Ma'e je'ẽha nixói rahã, amõ pe amõ pandu ym: “Ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'e” aja. Ame'ẽ ke paper rehe mapyk ym, ame'ẽja saka.

¹⁴ Anĩ. Upa manõ tĩ. Anã ixo rahã har ngi Moise ixo rahã, upa katu te awa ta manõ. Aja rahã, upa katu te ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e aja jakwa katu. Anã aja manõ tĩ. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe a'e hendu ym. A'e aja awa ta anĩ. Amõ koty ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. A'erehe upa katu te manõ.

Amõ riki uwyr ta. Kirisutu a'e. A'e riki Anã aja saka. (Anã ma'e ke ma'e py, a'erehe upa katu te awa ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. Kirisutu uhãha me'ẽ katu, ame'ẽ riki ma'e py, ame'ẽja saka tĩ. A'erehe awa ta rehe Tupã ipy'a katu.)

¹⁵ A'erehe ame'ẽ mokõi juja ym te. Ma'e ke Tupã te'e me'ẽ. Ame'ẽ riki Anã ma'eha aja ym. Ma'e ka'u te'eha ke Anã ma'e. Ame'ẽ peteĩ sawa'e riki ma'e ka'u te'eha ke ma'e, a'erehe heta ngã manõ. Ame'ẽ riki jetehar te ke. Kuja riki. Upa ngã rehe Tupã ipy'a katu. Ame'ẽ riki Anã ma'eha 'ar koty te we katuha. Kuja. Peteĩ sawa'e. Jesu Kirisutu a'e. A'e manõ, a'erehe ngã ke Tupã muhã katu. Ame'ẽ ke Tupã te'e me'ẽ.

¹⁶ Pe, amõ we juja ym te. Peteĩ sawa'e, Anã a'e. Ma'e ka'u te'eha ke ma'e rahã, Tupã pandu: “Ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'e. Katu ym nde” aja. Ma'e ke Tupã te'e me'ẽ. Amõ koty ame'ẽ. Tupã

pandu: “Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e, ame'ẽ ke rehe Jesu Kirisutu muhepy. A'erehe pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Ame'ẽ ke a'e te'e me'ẽ.

¹⁷ Peteĩ sawa'e riki ma'e ka'u te'eha ke ma'e, a'erehe upa katu te awa ta manõ ta me'ẽ te'e. Pe, amõ sawa'e ma'e ame'ẽ ke i'ar koty te we katuha. Jesu Kirisutu ma'e ame'ẽ ke. A'erehe Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. Ame'ẽ ke a'e te'e me'ẽ. Ame'ẽ ke upa katu te Kirisutu rehe jurujar katu ame'ẽ ta pe Tupã me'ẽ te'e. Pe, Kirisutuma'e pyrãtãha namõ ixo ta.

¹⁸ Pesarahã! Peteĩ sawa'e riki ma'e ka'u te'eha ke ma'e, a'erehe upa awa ta pe Tupã pandu: “Pehẽ katu ym. Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e” aja riki. Aja amõ koty tĩ. Katu te ame'ẽ ke peteĩ sawa'e ma'e. Jesu Kirisutu a'e. A'erehe Tupã pandu: “Anĩ pehẽ. Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Ame'ẽ ke rehe Kirisutu muhepy” aja. A'erehe ame'ẽ ta pe uhãha ke a'e me'ẽ.

¹⁹ Tupã pandu ame'ẽ ke rehe peteĩ sawa'e hendu ym. Anã a'e. A'erehe upa awa ta riki ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke a'eta tĩ. Aja amõ koty tĩ. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe peteĩ sawa'e hendu katu te. Jesu Kirisutu a'e. A'erehe heta ame'ẽ ta pe Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja riki.

²⁰ Pe, je'ẽha ke Moise pe Tupã muwyr. A'erehe ma'e riki ka'u te'eha ma'eha ke, ame'ẽ ke ngã ukwa. Ame'ẽ ke ukwa rahã, i'ar koty te we ma'e ka'u te'eha ke ngã ma'ema'e. Ymanihar 'ar koty te we ka'u te'eha ke amõ ma'ema'e rahã, mã ame'ẽ 'ar

koty te we Tupã ipy'a katuha ihĩ. Awa ta rehe Tupã ipy'a katu te hũ.

²¹ Aja rahã, kuja riki. Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'ema'e, a'erehe manõ ta me'ẽ te'e. Aja amõ koty tĩ. Awa ta rehe Tupã ipy'a katu te hũ, a'erehe a'e pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Aja rahã, jande ke a'e muhã katu. Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te ma'eha rupi jande ke a'e muhã katu. (Kuja a'e ma'eha. Jaka'u te'eha jama'ema'eha ke rehe a'e muhepy, a'erehe jande ke muhã katu a'e.)

6

Ixoha pyahu aja saka

¹ Myja me'ẽ japandu ta my? Tapijar te'e we ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e ta my? Aja rahã, ame'ẽ 'ar koty te we jande rehe Tupã ipy'a katu ta riki. Aja my?

² Anĩ. Katu ym te aja! Tapijar te'e we ma'e jaka'u te'eha ke jama'e ym ta me'ẽ te'e. Pesarahã! Jande riki jamanõ, ame'ẽ ta aja saka jande. Manõ te aja rahã, upa ma'e ke ma'e ym te. Upa putu'u. Aja jande tĩ. Manõ ame'ẽ ta aja saka jande jaxo. A'erehe tapijar te'e we ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e ym ta me'ẽ te'e. Japutu'u, ame'ẽja saka.

³ Jande ke amõ mujahuk rahã, Jesu Kirisutu kotyhar ta ke jande, aja jamujekwa katu. Ame'ẽ ke pekwa katu. Pe, jande ke amõ mujahuk rahã, Jesu Kirisutu manõ, aja inamõ jande jamanõ tĩ, ame'ẽja saka tĩ.

⁴ Jande ke amõ mujahuk rahã, y pe jande ke pypyk. Ame'ẽ riki Kirisutu aja jande ke amõ ta jytym tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Inamõ jande jamanõ,

a'erehe jande ke jyty m tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Y ngi jande ke muhem rahã, Kirisutu aja jande ke Tupã mukwera katu muhem tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Pyrãtã katu te ha namõ mukwera katu muhem. Aja rahã, jaxoha pyahu aja jaxo apo 'y. A'erehe tapijar te'e we ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e ym ta me'ẽ te'e.

⁵ Kirisutu aja jande jamanõ tĩ. A'erehe inamõ jaxo. Peteĩhar aja jaxo. A'erehe amõ we tĩ. Kirisutu aja jande ke Tupã mukwera katu muhem tĩ, ame'ẽja saka tĩ. A'erehe inamõ peteĩhar aja jaxo tĩ.

⁶ Pe, kuja jakwa. Myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe Kirisutu ke amõ ta jukwa rahã, inamõ ymanihar jande jaxoha ke jukwa tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Aja rahã, ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e tar katu, ame'ẽ japutariha ke Tupã mukanim jande ngi. Aja rahã, ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e ame'ẽ ke jande jar aja saka ixo ym ta. Mondo mondo ame'ẽja saka ym ta. Aja rahã, jama'e ym ta.

⁷ Amõ manõ te rahã, ma'e ka'u te'eha ke ma'e ym te apo 'y. A'erehe ame'ẽ riki ijar aja saka ixo ym te apo 'y. Mondo mondo aja ym ta. Poir, aja saka ixo. (Aja rahã ma'e ym ta.)

⁸ Kirisutu manõ rahã, inamõ jande jamanõ tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Aja rahã, a'e ixuwe katu, aja inamõ jande jaxo katu ta tĩ, aja jakwa katu tĩ.

⁹ Manõha ngi Kirisutu ke Tupã mukwera katu muhem. Pe, manõ ym te ta tĩ. Manõha riki ijar aja saka ym te ta. Aja jakwa katu.

¹⁰ A'erehe kuja riki. Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e, ame'ẽ rehe Kirisutu muhepy, a'erehe a'e manõ. Peteĩhar a'e manõ. Apo a'e ixuwe katu ixo.

Tupã namõ katu ixo, aja riki a'e ixo.

¹¹ Aja mã peja pexo tĩ. Pehẽ pemanõ, aja pexo. Aja rahã, ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e, ame'ẽ riki pehẽ jar aja saka ixo ym te ta 'y. (Aja rahã, pema'ema'e ym ta.) Anĩ. Jesu Kirisutu kotyhar ta ke pehẽ, a'erehe Tupã putar ame'ẽ ke pema'ema'e katu, aja pexo apo 'y.

¹² Tapijar te'e we ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e ym we rĩ. Ame'ẽ riki pehẽ jar aja saka. Mã peja ym pexo. Aja rahã, pehẽ py'a rupi ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke pekwa pekwa pexo. Ame'ẽ ke pema'e ym ta kÿ.

¹³ Pehẽ pepandu ta me'ẽ te'e pehẽ jupe: “Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e ym ta apo kÿ” aja. Kuja katu te: “Tupã kotyhar ta aja jande jaxo. Aja rahã, a'e pandu, aja katu ame'ẽ ke jama'ema'e ta kÿ” aja pepandu ta me'ẽ te'e pehẽ jupe. Pehẽ riki pemanõ ame'ẽ ta aja saka ym we pexo. Tupã mukwera katu, ame'ẽ ta aja pexo. A'erehe Tupã pe pepandu: “Ko nema'e ke jande. Katu ame'ẽ ke jama'ema'e ta kÿ” aja pepandu ipe.

¹⁴ “Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e tar katu. Marã ka ym jajumuputu'uha” aja mã peja pepandu ym. Aja ym pexo. Moise je'ẽha pandu ame'ẽ ke pema'e ta me'ẽ te'e. Anĩ. Aja ym pexo. Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu, aja pexo. A'erehe mã peja ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym.

Ma'e katu ame'ẽ ke jama'ema'e ta me'ẽ te'e

¹⁵ Myja me'ẽ japandu ta my? Moise je'ẽha rehe jahendu ym apo 'y, a'erehe ma'e jaka'u te'eha ke jama'e ta my? Anĩ. Katu ym aja. Jande rehe Tupã

ipy'a katu, a'erehe ma'e jaka'u te'eha ke jama'e ta my tĩ? Anĩ. Katu ym aja.

¹⁶ Kuja pekwa katu. Amõ pe pepandu: “Nde pe ihẽ te'e aparaky ta. Nde rehe jõ ahendu katu ta” aja. Aja rahã, ame'ẽ riki nema'e jar aja ixo ta. Ame'ẽ riki kuja saka. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, ame'ẽ riki pehẽma'e jar aja saka. (Marã ka ym peputu'uha ame'ẽ ngi. A'erehe pehẽ jar aja saka.) Pehendu katu ehe ame'ẽja saka, a'erehe pehẽ jar ame'ẽja saka. Pe, ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, pemaõ ta. Amõ ijar pehĩ tĩ. Tupã rehe pehendu katu rahã, pehẽ pe a'e pandu ta: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. A'erehe ame'ẽ riki pehẽ jar aja apo 'y. (A'erehe pehendu katu ehe.)

¹⁷⁻¹⁸ Yman ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Marã ka ym peputu'uha ame'ẽ ngi. Ame'ẽ riki pehẽma'e jar aja saka. Pehendu katu ehe, ame'ẽja saka. Aja rahã, jetehar ke pehẽ pe amõ ta mu'e. Ame'ẽ rehe pehendu katu te hũ. Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Ame'ẽ riki pehẽma'e jar aja ym apo 'y. Pehẽ ke Tupã mupoir, aja pexo. Pe, Tupãma'e ke pehẽ. A'e riki pehẽma'e jar apo 'y. Aja rahã, katu ame'ẽ ke pema'ema'e ta apo 'y. A'erehe kuja Tupã pe ihẽ apandu: “Mã! Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja riki.

¹⁹ Awa ta jar rehe har ihẽ apandu axo. Paraky te'e ame'ẽ rehe har apandu tĩ. Aja rahã, pehẽ pekwa katu ta. Yman pepandu: “Ma'e jaka'u te'eha ke jõ jama'e ta” aja. Aja rahã, ame'ẽ riki pehẽma'e jar aja saka. Pehendu katu ehe, ame'ẽja saka. Aja rahã, upa ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Aja apo tĩ. Kuja pepandu ta me'ẽ te'e:

“Katu ame'ẽ ke jõ jama'ema'e ta apo 'y. Aja rahã, Tupã kotyhar ta te aja jaxo” aja riki. Aja rahã, ame'ẽ riki pehẽma'e jar apo 'y. Pehendu katu ehe.

²⁰ Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e rahã, ame'ẽ riki pehẽma'e jar aja saka. Pehendu katu ehe, ame'ẽja saka. Arahã Tupã putar ame'ẽ ke pema'e tar ym. Pema'e ym te.

²¹ Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e, ame'ẽ ngi pehẽ ruxĩ apo 'y. Ame'ẽ ke pema'ema'e rahã, ma'e riki pehẽma'e muhepyha my? Kuja. Manõha ke. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, pemanõ ta.

²² Apo ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu, ame'ẽ ke Tupã mukanim pehẽ ngi. Pehẽ ke mupoir, ame'ẽja saka. Apo Tupã rehe pehendu katu. A'e riki pehẽma'e jar apo 'y. Aja rahã, ma'e riki pehẽma'e muhepyha my? Kuja. Tupã putar ame'ẽ ke jõ pema'ema'e tar katu. Aja rahã, pemanõ rahã, pehẽ ruhã te hũ aja pexo ta inamõ. (Ame'ẽ riki pehẽma'e muhepyha ke.)

²³ Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'ema'e rahã, ame'ẽ rehe muhepy ta, ame'ẽja saka ta. Mupyraraha renda pe oho ta. Ame'ẽ riki muhepyha ke. Tupã anĩ. Uhãha ke a'e me'ẽ te'e. Jesu Kirisutu, jan-dema'e sawa'e te kotyhar te ke a'e, a'erehe uhãha ke Tupã te'e me'ẽ katu ipe, (Jesu rehe jurujar katu ame'ẽ pe.)

7

Jumendar aja saka

¹ Ihẽ mu ta! Sehar ta je'ẽha rehe har pekwa, a'erehe apo ihẽ apandu ame'ẽ ke pekwa katu ta tĩ. Amõ ixuwe katu rahã jõ, sehar ta je'ẽha rehe

hendu katu ta me'ẽ te'e. Manõ rahã, anĩ. Marã ka ym henduha.

² Kũjã jumendar ame'ẽ ke aja tĩ. Ixawa'e ixo rahã, inamõ hakehar ixo ta me'ẽ te'e. Aja sehar ta je'ẽha rehe panduha ihĩ. Pe, ixawa'e manõ rahã, anĩ. "Ixawa'e namõ ixo ta me'ẽ te'e" ame'ẽ panduha rehe hendu ym apo 'y. Je'ẽha nixói.

³ Pe, ixawa'e ixo rahã, amõ sawa'e namõ jumusarái rahã, ka'u te'e ame'ẽ kũjã. Ma'e ka'u te'eha ke a'e ma'e. Ixawa'e manõ rahã, jumendar-ihã upa, aja riki. Nixói, aja riki. Jeje ixo tĩ. A'erehe amõ sawa'e ke pyhyk rahã, ka'u te'e ym. Ma'e ka'u te'eha ke ma'e ym tĩ.

⁴ Ihẽ mu ta! Pehẽ riki ame'ẽ kũjã aja saka. Moise je'ẽha rehe har japandu rahã, jande jamanõ, ame'ẽja saka. (Ixawa'e manõ, ame'ẽja saka tĩ.) A'erehe Moise je'ẽha rehe jahendu ym, ame'ẽja saka tĩ. Kirisutu manõ, a'erehe inamõ jamanõ, ame'ẽja saka. Kirisutu ke Tupã mukwera katu muhem. Pe, ixotyhar ta ke jande. (Amõ sawa'e ke japyhyk, ame'ẽja saka. A'erehe Kirisutu rehe jõ jahendu katu ta me'ẽ te'e.) Aja rahã, katu ame'ẽ ke jama'ema'e apo 'y. Aja Tupã putar ame'ẽ ke jama'ema'e apo 'y.

⁵ Yman jande py'a rupi ma'e ke japutar, aja jaxo rahã, ma'e jaka'u te'eha ke jama'e tar katu. Ma'e riki ma'e ka'u te'e ame'ẽ ma'eha ke my? Ame'ẽ ke Moise je'ẽha mujekwa katu. A'erehe ame'ẽ ke jama'e tar katu. Pe, aja jama'e rahã, jamanõ ta.

⁶ Apo anĩ. Jande jamanõ, ame'ẽja saka. A'erehe Moise je'ẽha rehe jahendu katu, ame'ẽ ngi jande ke Tupã mupoir, ame'ẽja saka. (Aja rahã, ame'ẽ rehe jahendu ym ta apo 'y.) Yman Moise je'ẽha

jande ke kynda, ame'ēja saka. Ame'ẽ ngi jande ke mupoir, ame'ēja saka. (Aja rahã, ame'ẽ rehe jahendu ym ta apo 'y.) A'erehe apo Tupã putar ame'ẽ ke jama'ema'e katu. Ymanihar aja anĩ. Je'ẽha ke paper rehe amõ mupinim, aja jaxo ym. Anĩ. Apo har pyahu aja jaxo. Tupã'ã mujekwa, aja jaxo. Aja Tupã putar ame'ẽ ke jama'ema'e katu.

Ma'e riki ma'e ka'u te'e ame'ẽ ma'eha ke

Ame'ẽ ke Moise je'ẽha mujekwa

⁷ Myja me'ẽ japandu ta my? Amõ ta pandu: “Moise je'ẽha riki katu ym” aja. Anĩ. Aja ym riki. Ma'e riki ma'e ka'u te'eha ma'eha ke, ame'ẽ ke ihẽ pe Moise je'ẽha mujekwa. (A'erehe Moise je'ẽha katu tĩ.) Kuja ame'ẽ panduha ihĩ: “Amõma'e rehe nde py'a emoĩ ym” aja. Pe, ame'ẽ panduha nixói rahã, marã ka ym ma'e ihẽ aka'u te'eha ihẽ ama'eha ke akwaha. Amõma'e rehe ihẽ py'a amoĩ rahã, ame'ẽ riki katu ym, aja akwa ym ta tipe.

⁸ Pe, ame'ẽ je'ẽha ihẽ akwa riki. A'erehe ma'e ihẽ aka'u te'eha ama'eha ke ihẽ akwa katu. A'erehe i'ar koty te we amõma'e ke rehe ihẽ py'a amoĩ moĩ. Moise je'ẽha nixói rahã, ma'e riki ma'e ihẽ aka'u te'eha ama'eha ke ihẽ akwa ym ta tipe.

⁹ Moise je'ẽha ke ihẽ akwa ym rahã, ihẽ katu axo aja ihẽ jupe. Pe, ame'ẽ je'ẽha ke ihẽ akwa rahã, ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ihẽ ama'ema'e tar katu hũ.

¹⁰ Ame'ẽ je'ẽha rehe amõ hendu katu te rahã, a'e ke Tupã muhã katu ta, aja a'e putar. Ihẽ pe anĩ. Ahendu ym ehe. Ma'e ihẽ aka'u te'eha ke ihẽ ama'e, aja akwa katu. A'erehe ihẽ amanõ, ame'ēja saka. Tupã namõ ihẽ axo ym ta, aja akwa.

11 Pe, ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e. Ame'ē riki ihē ke muka'u te'e, ame'ēja saka. Ame'ē je'ēha mujekwa, aja ihē ama'ema'e katu ta, aja ihē akwa ihē jupe naī. Aja muka'u te'e. Anī. Kuja ame'ē je'ēha mujekwa. Ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e, a'erehe ihē amanō ta, aja mujekwa riki. Tupā namō axo ym ta, aja mujekwa.

12 Aja rahā, Moise je'ēha riki katu te. Tupā muwyr ame'ē ke. Ame'ē je'ēha rehe panduha ihī. Ame'ē riki katu te tī. Myja me'ē ngā ma'ema'eha ke Tupā putar, ame'ē ke mujekwa. Ngā ke muhury katu tī.

13 Aja rahā, katu te ame'ē ke ihē ke jukwa, ame'ēja saka my? Anī. Aja ym. Ihē riki ma'e ihē aka'u te'eha ke ama'e, a'erehe ihē amanō, ame'ēja saka. Tupā namō ihē axo ym ta, aja riki. Tupā pandu ame'ē ke katu. Pe, ame'ē ke ma'e riki ma'e ka'u te'eha ma'eha ke, ame'ē ke mujekwa ihē pe. Aja rahā, ma'e riki ma'e ka'u te'eha ma'eha ke, ame'ē ke ihē akwa katu te. Amō we tī. Ame'ē ma'e ka'u te'eha ma'eha riki i'ar koty te we katu ym ha, aja akwa.

Ihē py'a amō koty koty ihon ame'ēja saka riki

14 Myja me'ē Tupā putar my? Ame'ē ke Moise je'ēha mujekwa. A'erehe Moise je'ēha ke Tupā muwyr, aja jande jakwa katu. Pe, ihē riki awa te'e ihē. A'erehe ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'ema'e. Marā ka ym aputu'uha ingi. Ihē jar aja saka ame'ē. (A'erehe ahendu katu ehe.)

15 Ma'erehe ma'e ke ihē ama'ema'e my? Ihē akwa ym riki. Pesarahā! Ihē aputar ame'ē ke ihē ama'e ym. Ihē aputar ym ame'ē ke ihē ama'e katu.

16 Ihē ama'e tar ym ame'ē ke ihē ama'e rahā, ihē apandu riki: “Jete'har te riki. Moise je'ēha riki katu me'ē ke” aja akwa katu.

17 Pe, ihē riki ame'ē ke ama'ema'e, aja ym riki. Ihē py'a rehe ma'e ihē aka'u te'eha ke ama'e tar katu, ame'ē riki ihī. Ame'ē riki ihē ke muma'e, ame'ēja saka. (A'erehe, ihē ama'ema'e riki.)

18 Katu ame'ē ke ihē ama'e, ame'ē ke ihē py'a rehe ihī ym, aja ihē akwa katu. Ihē riki awa te'e ihē. Pitu te'e ihē. Katu ame'ē ke ihē ama'e tar katu, ame'ē riki ihē py'a rehe ihī tipe. Anī. Marā ka ym ihē ama'eha.

19 Katu ame'ē ke ihē ama'e tar katu tipe. Aja ym ihē ama'eha. Anī. Ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e tar ym. Ame'ē ke ihē ama'e riki.

20 Ihē ama'e tar ym ame'ē ke ihē ama'e rahā, ihē riki ama'e, aja ym riki. Anī. Ma'e ihē aka'u te'eha ke ama'e tar katu, ame'ē riki ihē py'a rehe ihī katu. Ame'ē riki ihē ke muma'e, ame'ēja saka. (A'erehe ihē ama'ema'e.)

21 A'erehe kuja riki ihē ama'eha. Katu ame'ē ke ihē ama'e tar katu rahā, kuja jō ihē ama'e: “Ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e we rī” aja riki. Aja riki ihē apanduha.

22 Je'ēha ke Tupā muwyr, ame'ē rehe ihē rury katu. Ihē py'a rupi ihē rury katu.

23 Pe, ihē apandu: “Je'ēha ke Tupā muwyr. Ame'ē riki katu ame'ē ke” aja akwa. Pe, amō je'ēha rehe ihē ahendu katu tipe, aja ihē akwa. Juja ym ame'ē. Huwajan aja saka ame'ē. Ame'ē riki ihē ke ma'e ihē aka'u te'eha ke muma'e, ame'ēja saka. (A'erehe ihē ama'ema'e.) Marā ka ym ihē aputu'uha ingi.

24 Mā! Ihē rury ym te ame'ē ke ihē. Awa riki

ihē ke mupoir ta ingi my? (Ihē ke mupoir rahā, ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e ym ta.) Aja rahā, mupyraraha renda pe ihē aho ym ta. Awa riki mupoir katu ta ingi my?

²⁵ Pesarahā! Tupā riki. A'e pandu ta, a'erehe Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te riki ihē ke poir katu ta ingi. A'erehe Tupā pe apandu: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja apandu.

Aja rahā, kuja riki ihē axo. Ihē akwa katuha namō Tupā putar ame'ē ke ihē ama'e katu. Ihē py'a pe aputar ame'ē ke ihē ama'e rahā, ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e. (Ihē rehe har ihē apandu. Aja rahā, upa ngā pe amujekwa. Ihē aja upa katu te ngā tī. Ipy'a pe putar ame'ē ke ma'e rahā, ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e tī.)

8

Tupā'āma'e pyrātāha namō ixo

¹ Jesu Kirisutu kotyhar aja amō ixo rahā: “Katu ym nde. Mupyraraha renda pe eho” aja Tupā pandu ym te ta.

² Jesu Kirisutu kotyhar aja ihē axo. A'erehe Tupā'āma'e pyrātāha riki ihē py'a rehe ihī katu. A'erehe ihē axo katu te, aja ihē axo. Aja rahā, ma'e ihē aka'u te'eha ke ihē ama'e tar katu, ame'ē ke a'e riki muputu'u katu. Pe, mupyraraha renda pe aho, ame'ē rape ngi ihē ke a'e muhem tī, ame'ēja saka.

³ “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixōi te nde pe” aja Moise je'ēha rehe hendu katu ame'ē ta aja ym riki. Marā ka ym mukatuha. Awa pitu te'e. Hendu ym ehe. Moise je'ēha rehe hendu ym. “Nde katu te. Ma'e nde

ereka'u te'eha nde erema'eha nixóí te nde pe” aja Moise je'ẽha rehe hendu katu ame'ẽ ta aja ym riki. Tupã anĩ. Ame'ẽ ke a'e pandu katu. Kuja: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixóí te nde pe” aja. A'e pandu tĩ: “Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ riki katu ym” aja. A'erehe Ta'yr ke a'e muwyr. A'e uwyr rahã, awa te'e a'e uwyr tĩ. Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'ema'e. Ame'ẽ awa te'e a'e tĩ. Pe, ma'e ka'u te'eha ke Ta'yr ma'e ym te riki. Awa ta ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe a'e muhepy uwyr. Aja ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e tar katuha ke mukanim ingi.

⁴ Aja riki a'e. Aja rahã, ma'e katu ame'ẽ ke jande jama'ema'e ta me'ẽ te'e, aja Moise je'ẽha mujekwa. Ame'ẽ ke jama'ema'e. Tupã'ãma'e pyrãtãha riki jande py'a rehe ihĩ, a'erehe jama'ema'e katu. Jande py'a rupi jama'ema'e tar katu my? Anĩ. Aja ym. Tupã'ãma'e pyrãtãha namõ jama'ema'e katu.

⁵ Amõ juehe putar, aja amõ ta ixo ta katu. Ame'ẽ ta ipy'a pe ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke jõ ma'ema'e katu. Tupã'ã mujekwa rahã, amõ koty. A'e mujekwa, aja amõ ixo tar katu. Ame'ẽ ta amõ kotyhar ixo. Tupã'ã putar, aja ixo katu.

⁶ Ipy'a pe ma'e ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke jõ amõ ma'ema'e rahã, mupyraraha renda pe oho ta. Tupã namõ ixo ym te ta. Tupã'ã mujekwa, ame'ẽ ke amõ ma'ema'e rahã, uhãha namõ ixo ta. Pe, ipy'a ke Tupã muhury katu.

⁷ Ipy'a pe ma'e ukwa ukwa ixo ame'ẽ ke jõ amõ ma'ema'e rahã, Tupã ruwajan aja a'e ixo ta. Tupã pandu ame'ẽ ke rehe a'e hendu ym. Marã ka ym henduha a'e.

⁸ Ipy'a pe ma'e ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke amõ

ma'ema'e rahã, Tupã ke marã ka ym muhuryha a'e.

⁹ Pehẽ anĩ. Pehẽ py'a pe ma'e pekwa pekwa pexo, ame'ẽ ke pema'e ym. Anĩ. Pehẽ py'a rehe Tupã'ã ihĩ katu. A'e mujekwa ame'ẽ ke pema'ema'e katu. Tupã'ã ke Kirisutu muwyr. A'e riki pehẽ py'a rehe ihĩ ym rahã, Kirisutu kotyhar aja ym pehẽ.

¹⁰ Pe, Kirisutu riki pehẽ py'a rehe ihĩ katu rahã, pehẽ ruhãha ke Tupã'ã me'ẽ ta kÿ. Tupã pandu: "Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe" aja. A'erehe pehẽ ruhãha ke I'ã me'ẽ katu ta. Ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e riki. A'erehe pehẽ rete manõ ta. Pehẽ'ã anĩ. Pehẽ ruhã te hũ ta.

¹¹ Manõha ngi Jesu Kirisutu ke Tupã mukwera katu muhem. Aja rahã, pehẽ ke a'e mukwera katu ta muhem tĩ. Pehẽ pemanõ ta ame'ẽ ta ke pehẽ. I'ã riki pehẽ py'a rehe ihĩ katu, a'erehe pehẽ ke Tupã mukwera katu ta muhem tĩ.

¹² Ihẽ mu ta! Pesarahã! Tupã'ã mujekwa ame'ẽ ke jama'ema'e ta me'ẽ te'e. Jande py'a pe ma'e jakwa jakwa jaxo, ame'ẽ ke mã peja jama'e ym jaxo.

¹³ Pehẽ py'a pe pekwa pekwa pexo ame'ẽ ke pema'ema'e rahã, mupyraraha renda pe peho ta. Tupã namõ pexo ym te ta. Pe, Tupã'ãma'e pyrãtãha namõ ma'e peka'u te'eha pema'eha ke pemuputu'u rahã, pehẽ ruhã te hũ, aja pexo ta.

¹⁴ Tupã'ã mujekwa, ame'ẽ ke ma'ema'e ame'ẽ ta riki Tupã ra'yr ta.

¹⁵ Pehẽ py'a rehe I'ã ke Tupã muwyr. Aja rahã, Tupã ngi jande ke I'ã mukyje ym tĩ. (Aja rahã, Tupã

ngi jakyje ym.) Kuja riki. Jande riki Tupã kotyhar ta ke jande aja I'ã mu'am. Pe, ima'e pyrãtãha namõ Tupã pe japandu: “Papa! Ihẽ pái keruhũ!” aja riki.

¹⁶ Tupã kotyhar ta ke jande, aja jakwa katu. Aja Tupã'ã mujekwa jande pe tĩ. “Jetehar te. Ta'yr ta ke pehẽ” aja mujekwa jande pe tĩ.

¹⁷ Ta'yr ta ke jande. Aja rahã, ma'e katu ame'ẽ ke Tupã mupyta ixoty, ame'ẽ ke jandema'e wan ta. Kirisutuma'e ke ixoty Tupã mupyta tĩ. Ame'ẽ ke Kirisutu namõ japyhyk ta tĩ. Jandema'e wan ta tĩ. Yman Kirisutu ke ngã mupyrara. Aja jande ke ngã mupyrara tĩ. Aja jaxo rahã, Kirisutuma'e katuha ke inamõ jandema'e wan ta tĩ.

Upa mukatu te ta

¹⁸ Kome'ẽ ywy keruhũ pe jaxo rahã, jande japyrara jaxo. Yman rahã, ma'e katu te ame'ẽ ke jande pe Tupã mujekwa ta. Ame'ẽ riki jande japyraraha 'ar koty te we katuha. Marã ka ym jujaha. Katu te hũ. Aja ihẽ akwa katu te.

¹⁹ Ixotyhar ta ke Tupã mujesak ta. Ame'ẽ rehe upa katu te a'e mujã ame'ẽ ta harõ katu te hũ.

²⁰ Upa Tupã mujã ame'ẽ ke rehe har a'e pandu: “Ma'e jaxer aja uwak ta oho” aja. Jeje uwak my? Anĩ. Tupã putar, a'erehe a'e pandu: “Ma'e jaxer aja uwak ta oho” aja. Pe, ma'e katu ta, aja harõ ixo we rĩ.

²¹ Yman rahã, Tupã riki mukatu ta. Upa a'e mujã ame'ẽ ke mukatu ta. Aja rahã, jaxer aja uwak ym te ta tĩ. Aja rahã, Tupã kotyhar ta aja katu te hũ ta tĩ. Ame'ẽ rehe harõ katu ixo.

²² Pe, apo upa Tupã mujã ame'ẽ ke ahy aja ixo. A'erehe jambu hũ aja ixo tĩ. Aja jakwa. Kũjã

imembyr ahy rahã, imãi jambu aja saka Tupã mujã ame'ẽ ke.

²³ Tupã mujã ame'ẽ ke jambu aja ixo. Ame'ẽ jõ ym. Jande aja tĩ. Jambu aja jaxo tĩ. Jande py'a rehe I'ã ke Tupã muwyr. Aja rahã, kuja a'e mujekwa: “Ihẽ ra'yr ta ke pehẽ” aja. A'erehe inamõ jaxo ta. Ame'ẽ rehe jaharõ hũ jaxo. Pe, jaharõ jaxo rahã, japyrara jaxo, a'erehe jambu aja jaxo.

²⁴ Jaharõ hũ jaxo, a'erehe jaxo katu we rĩ. Uhyk ta ame'ẽ ke rehe jasak rahã: “Pehĩ” aja jakwa. A'erehe ame'ẽ rehe jaharõ ym we ta jaxo. Ma'e ke rehe usak rahã: “Pehĩ” aja ukwa, a'erehe ame'ẽ rehe harõ ym ta awa.

²⁵ Ma'e ke rehe jasak ym ame'ẽ ke rehe jaharõ rahã, jande py'ahu te'e jaharõ katu jaxo. A'erehe Tupã mukatuha angaha ke rehe jande py'ahu te'e jaharõ katu jaxo.

²⁶ Amõ we tĩ. Jande pitu te'e jande. A'erehe jande py'a ke Tupã'ã mâtã katu. Myja me'ẽ Tupã namõ jande japandu pandu ta my? Tupã'ã riki japandu ame'ẽ ke Tupã pe raho katu, ame'ẽja saka. Jambuha aja saka riki. Ame'ẽ jambuha ma'e ke my? Panduha nixói. Tupã'ã riki mujekwa Tupã pe. Jande rehe har Tupã namõ I'ã riki pandu pandu katu.

²⁷ Ipy'a pe ma'e ke amõ ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke Tupã ukwa katu. I'ã riki ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke a'e ukwa katu tĩ. Tupã namõ ixotyhar ta rehe har I'ã pandu katu. Tupã putar ame'ẽ ke I'ã pandu pandu. A'erehe I'ã ukwa ukwa ixo, ame'ẽ ke Tupã ukwa katu a'e tĩ.

²⁸ Kuja jakwa katu. Ipy'a katu ehe ame'ẽ ta pe Tupã pandu: “Ihẽ koty pejur. Ihẽma'e ta” aja. Pe,

ame'ẽ ta rehe ma'e ke uhyk. Ma'e katu ame'ẽ ke uhyk my? Ma'e katu ym ame'ẽ ke uhyk my? Aja rahã: “Myja me'ẽ ame'ẽ ke katu aja ihẽ amuruwak ta my?” aja Tupã ma'ema'e ixo. Aja ipy'a katu ehe ame'ẽ ta pe a'e ma'ema'e ixo.

²⁹ Kome'ẽ ywy keruhũ nixói rahã, awa riki ima'e wan ta my, ame'ẽ ke Tupã ukwa katu riki. “Ame'ẽ ta riki ihẽ ra'yr ta kÿ tĩ” aja a'e pandu. Ame'ẽ ta riki Ta'yr mu ta aja ta kÿ. Pe, ame'ẽ ta ngi har Ta'yr te riki je'ẽha te reko.

³⁰ “Peme'ẽ riki ihẽma'e ta kÿ” aja Tupã pandu. Amõ we tĩ. Ame'ẽ ta pe a'e pandu tĩ: “Amõ ta ngi har pehẽ ke ihẽ ajo'ok” aja. Amõ we tĩ. Ame'ẽ ta pe: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja a'e pandu tĩ. Amõ we tĩ. Ame'ẽ ta pe ima'e katuha ke a'e mujesak ta tĩ.

Jande rehe Tupã ipy'a katu te hũ

³¹ Upa ma'e katu ame'ẽ ke Tupã ma'ema'e katu. A'erehe myja me'ẽ japandu ta my? Kuja riki. Tupã riki jande kotyhar aja ixo. A'erehe jande ke muputu'u ame'ẽ ta nixói. (A'erehe muputu'u ym te ta awa jande ke.) Jande kotyhar aja Tupã ixo.

³² A'erehe: “Ihẽ ra'yr ke ihẽ amondo ym ta. A'e manõ ym ta” aja Tupã pandu ym. Anĩ. Ta'yr ke a'e muwyr. A'e pandu: “Upa ngã ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe ihẽ ra'yr muhepy ta. A'erehe a'e manõ ta” aja pandu. Ta'yr ke muwyr. Aja rahã, upa ma'e katu ame'ẽ ke jande pe Tupã te'e me'ẽ katu ta tĩ. Kyty'y ym a'e ma'e ke.

³³ Ixotyhar ta riki Tupã jo'ok ame'ẽ ta ke. Ame'ẽ ta pe: “Mã! Katu ym pehẽ” aja pandu ym te ta awa.

Tupã riki pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja.

³⁴ Awa riki kuja pandu ta my? “Mã! Ma'e peka'u te'eha ke pema'e. Mupyraraha renda pe peho ta me'ẽ te'e” aja. Anĩ. Aja pandu ym te ta awa. Aja Kirisutu pandu ym te ta. A'e riki manõ. Arahã upa jandema'e jaka'u te'eha jama'eha ke rehe muhepy. A'erehe: “Katu ym pehẽ” aja pandu ym te ta awa. Amõ we tĩ. Manõha ngi a'e ke Tupã mukwera katu muhem. Pe, Tupã rake a'e ihĩ. (Aja rahã, katu te me'ẽ ke a'e, aja mujekwa katu.) Jande rehe har inamõ Kirisutu pandu pandu ixo.

³⁵ Jande rehe Kirisutu ipy'a katu. Ame'ẽ ke amõ riki mukanim ta my? Anĩ. Mukanim ym te ta awa 'y. Ma'e katu ym ame'ẽ ke jande rehe uhyk nahã my? Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Japyrara jande jaxo nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Jande ke amõ ta mahy nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Myahy te aja jaxo nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Jandema'e ym te nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. “Pehẽ ke jajukwa ta” aja amõ ta pandu nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Jande ke amõ ta jukwa ta nahã my? Anĩ. Jande ngi Kirisutu ipy'a katuha ke mukanim ym te ta awa tĩ. Upa aja rahã, jande rehe Kirisutu ipy'a katuha ke amõ mukanim ym te ta.

³⁶ Jande japyraraha rehe har Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Tupã! Nde kotyhar ta ke jande. A'erehe wera

rahã jande ke amõ ta jukwa tar katu.
 Arapuharan ke amõ jukwa raho. Aja saka jande ke
 amõ ta jukwa tar katu tĩ” aja panduha ihĩ.

³⁷ Jetehar te ke! Upa aja pyraraha riki jande
 rehe uhyk nahã my? Marã ka ym jande ke 'y.
 Jande rehe Kirisutu ipy'a katu, a'erehe Tupã rehe
 jõ jande py'a jamapyk katu.

³⁸ Jande rehe Tupã ipy'a katu. Ame'ẽ ke
 mukanim ym te ta awa, aja ihẽ akwa katu. Jande
 jaxo rahã, jande rehe a'e ipy'a katu. Jande jamanõ
 rahã, aja tĩ. Jande rehe ipy'a katu tĩ. Ame'ẽ ke Tupã
 je'ẽha rahoha ta mukanim ym te ta. Amõ ywa pe
 har ta aja tĩ. Mukanim ym te ta tĩ. Satana kotyhar
 ta aja tĩ. Mukanim ym te ta tĩ. Apo jande rehe a'e
 ipy'a katu. Yman rahã, aja ta tĩ. Ipy'a katu ta tĩ.

³⁹ Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te kotyhar
 ta ke jande, a'erehe jande rehe Tupã ipy'a katu.
 Ame'ẽ ipy'a katuha mukanim ame'ẽ ke nixói te.
 Upa ma'e ke Tupã mujã. Ame'ẽ ngi har ipy'a
 katuha mukanim ame'ẽ ke nixói te tĩ. Ywa pe
 ihĩ, ame'ẽ ke aja tĩ. Ame'ẽ ipy'a katuha mukanim
 ame'ẽ ke nixói te tĩ. Kome'ẽ ywy keruhũ pe ihĩ
 ame'ẽ ke aja tĩ. Ipy'a katuha ke mukanim ame'ẽ
 ke nixói te tĩ.

9

Jundéu awa ta rehe har Páu pandu

¹⁻² “Ihẽ anam ta rehe ihẽ pyai te hũ. Jundéu awa
 ta ke ame'ẽ ta. (Upa katu te ame'ẽ ta Kirisutu rehe
 jurujar ym. A'erehe Tupã muhã ym.) A'erehe ihẽ
 apyai te hũ. Ihẽ apyaiha putu'u ym riki” aja ihẽ
 apandu. Ihẽ Páu. Aja jetehar te ke ihẽ apandu.
 Kirisutu kotyhar ke ihẽ, a'erehe te'e apandu ym

ihě. Ihě py'a rehe Tupã'ã ihĩ katu, a'erehe te'e apandu ym, aja ihě akwa katu.

³Upa katu te jundéu awa ta ke Tupã muhã katu, ame'ẽ ke aputar. Upa katu te muhã ym. A'erehe kuja ihě pe Tupã pandu ta tipe: “Nde riki ihě amai ta ame'ẽ ke nde. Kirisutu kotyhar aja ym nde erexo apo 'y” aja. Pe, upa katu te jundéu awa ta ke Tupã muhã katu ta tipe rahã, ame'ẽ panduha ihě pe katu ta tipe.

⁴Ihě anam ta riki jundéu awa rainõ ta. Yman ame'ẽ ta pe Tupã pandu: “Ihě ra'yr ta ke pehẽ” aja. Pe, ima'e pyrãtãha ke a'eta pe Tupã mujesak. A'eta pe pandu tĩ: “Ihě rehe pehendu katu rahã, pehẽ rehe ihě asak katu ta” aja. Pe, Moise pe je'ẽha ke a'e muwyr. Myja me'ẽ Tupã rehe ipy'a ke moĩ moĩ katu my? Ame'ẽ ke a'eta pe Tupã mujekwa katu. “Katu ame'ẽ ke pehẽ pe ihě ama'ema'e ta kÿ” aja Tupã pandu katu tĩ.

⁵Ymanihar pehẽ ramũi riki Amarã. Isak aja tĩ. Jako aja tĩ. Ame'ẽ ta rainõ ta ke jundéu awa ta. Pe, Kirisutu uwyr rahã, jundéu awa aja imãi pusu ngi a'e u'ar tĩ. Pesarahã! Tupã riki upa katu tema'e kapitã keruhũ a'e. Mã peja jande japandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. Mã peja aja te'eha japandu. A'e tÿ. Amen.

⁶Upa katu te jundéu awa ta pe Tupã pandu my: “Ihě kotyhar ta ke pehẽ” aja my? Anĩ. Upa katu te ixotyhar ta aja ym. A'erehe: “Tupã pandu ame'ẽ ke uhyk ym” aja ihě apandu ym.

⁷Amõ we tĩ. Upa katu te Amarã rainõ ta riki Tupã kotyhar ta aja ym ixo. Kuja jõ riki. Amarã pe Tupã pandu: “Isak rainõ ta jõ riki ne rainõ te ta ke. Ame'ẽ ta jõ riki nema'e te ta” aja ipe.

⁸ Ame'ẽ riki kuja riki. Amarã amõ kũjã ke pyhyk, (Anga ke.) A'erehe Amarã ra'yr u'ar, (Isamae ke.) Ame'ẽ rainõ ta Tupã kotyhar ta ym. Amõ koty riki Tupã kotyhar ke. Kuja. Tupã manga katu, aja Amarã ra'yr u'ar. (Isak ke a'e.) A'e riki Tupã kotyhar ke. Hainõ ta riki Tupã kotyhar ta ke tĩ.

⁹ Tupã manga katu ame'ẽ panduha riki kuja: “Angaha uhyk katu rahã, ihẽma'e pyrãtãha ke nde pe ihẽ amuwyr ta. Sar, nde rakehar pe nde ra'yr ta apo kÿ. Imembyr sawa'e ke u'ar ta” aja manga katu ipe.

¹⁰ Amõ we tĩ. Upa katu te Tupã kotyhar aja ym. Pesarahã! Hembe membyr mokõi riki. Ipái peteĩ. Hembe sawa'e Isak a'e. Jande ramõi ke a'e.

¹¹⁻¹² Hembe pe Tupã pandu: “Haikwer rupi u'ar ame'ẽ rehe u'ar py ame'ẽ hendu katu ta” aja. Ame'ẽ ta u'ar ym rahã we, aja Tupã pandu. Sawa'e ra'yr ta ma'e katu ame'ẽ ke ma'ema'e ym we rĩ. Katu ym ame'ẽ ke ma'ema'e ym we tĩ. Ma'ema'e ym rahã we, aja Tupã pandu. Aja rahã, Tupã putar, a'erehe jõ peteĩ sawa'e pe a'e pandu: “Ihẽ kotyhar wan ta nde” aja peteĩ pe pandu. (Ame'ẽ ke Jako pe pandu.) Amõ pe anĩ. (Esau pe anĩ.) A'eta ma'e ke ma'ema'e, a'erehe aja ym. Tupã putar, a'erehe jõ.

¹³ Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ: “Jako rehe ihẽ apy'a katu. Esau rehe anĩ. A'e ke ihẽ aputar ym” aja Tupã pandu.

(Esau u'ar py. Haikwer koty Jako u'ar. A'erehe upa katu te Amarã rainõ ta riki Tupã kotyhar ta ke aja ym.)

¹⁴ Aja rahã, myja me'ẽ japandu ta my? “Tupã katu ym” aja japandu ta my? Anĩ. Aja ym ta jande.

15 Pesarahã! Moise pe Tupã pandu:
 “Apyrara ihẽ asak tar katu ame'ẽ ta rehe apyrara
 ihẽ asak ta.
 Ihẽ apy'a katu tar katu ame'ẽ ta rehe ihẽ apy'a katu
 ta” aja riki.

16 Aja rahã, Tupã ma'ema'eha riki sawa'e putar,
 a'erehe amõ rehe Tupã pyrara usak my? Anĩ. Aja
 ym. Ma'e ke sawa'e ma'ema'e, a'erehe Tupã pyrara
 usak ehe my? Anĩ. Aja ym tĩ. Tupã jõ putar, a'erehe
 amõ rehe pyrara aja a'e usak katu.

17-18 Amõ rehe anĩ. Amõ ke muhendu ym aja a'e
 riki putar rahã, aja a'e ma'ema'e. Parao aja saka.
 (Eji ywy pe har tama'e kapitã keruhũ a'e.) Parao pe
 Tupã pandu, ame'ẽ riki Tupã je'ẽha rehe panduha
 ihĩ. Kuja Tupã pandu:

“Nde ke eji ywy pe har tama'e kapitã keruhũ aja
 ihẽ amu'am. Pe, nde ke ihẽ rehe amuhendu
 ym, aja ihẽ ama'e ta. (Aja rahã, ihẽ rehe nde
 erehendu ym ta.) Aja rahã, amõ ta ihẽma'e
 pyrãtãha ke ukwa katu ta tĩ. A'erehe nde
 kapitã keruhũ aja ihẽ amu'am. Aja rahã,
 amõ amõ hekoha pe har ta aja ukwa katu ta
 tĩ. Ihẽ riki pyrãtã te hũ, aja ukwa ta” aja riki
 panduha ihĩ.

Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ke rehe pyrara a'e
 usak. Tupã rehe hendu tar ym, ame'ẽ ta pe: “Mã
 peja ixo” aja Tupã. (A'erehe Tupã jõ putar ame'ẽ
 ke a'e ma'ema'e katu, aja mujekwa katu.)

Ngã rehe pyrara Tupã usak.

*Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ ta rehe Tupã
 parahy.*

19 Aja rahã, pehẽ ngi har amõ pandu ta ihẽ pe my: “Katu ym aja. Tupã putar, a'erehe ngã rehe a'e pyrara usak. Aja rahã: ‘Ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'ema'e' aja Tupã pandu ym ta me'ẽ te'e. Tupã putariha ke mukanim ym te ta awa.” Aja ihẽ pe amõ pandu my?

20 Mã! Sa'e! Aja Tupã pe je'ẽha emujywyr ym exo. Pesarahã! Tujuk pander ke amõ mujã rahã, mujãha pe pander pandu: “Ma'erehe ihẽ ke nde eremujã my?” aja pander pandu ym.

21 Pesarahã! Pander ke amõ mujã rahã, a'e putar aja ame'ẽ pander ke tujuk ke te'e mujã. Tujuk jo'ok. Pe, ame'ẽ ke te'e mokõi pander a'e mujã. Petei pander pe wera rahã pame katu te ma'e ke mupupur. Amõ pander anĩ. Ma'e hurryha mujã rahã jõ, ame'ẽ pe ma'e ke mupupur. Katu te ame'ẽ ke ame'ẽ pander, a'erehe hurryha rehe jõ ma'e ke mupupur.

22 Ame'ẽ pander mujãha aja Tupã tĩ. A'e ma'ema'eha riki mujãha aja tĩ. A'e putar, aja a'e ma'ema'e. Amõ ke pander aja saka tĩ. Amõ ta pe a'e parahyha ke a'e mujesak tar katu. Mupyrara tate ame'ẽ ta ke a'eta. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, a'erehe ame'ẽ ta rehe parahy a'e. Ame'ẽ ta pe pyrãtãha ke mujesak tar katu tĩ. Pahar parahy. Anĩ. Aja ym. I'i harõ. Aja rahã, ipy'a ke muruwak ta my? A'erehe i'i a'e harõ.

23 Amõ ta pe a'e katu te ha ke a'e mujesak tar katu tĩ. A'erehe i'i a'e harõ tĩ. Pe, jande pe ima'e pyrãtã te ha ke a'e mujesak tĩ. A'e pyrara usak ame'ẽ ta ke jande. Yman jande pe ima'e pyrãtã te ha ke a'e mujekwa ta, aja a'e ukwa. Pe, mujekwa tĩ.

24 Pe, jande riki a'e putar ame'ẽ ta ke jande.

A'e pandu: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja jande pe. Ame'ẽ ta ngi har jundéu awa ta ke. Amõ riki jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke tĩ.

²⁵ Yman Tupã je'ẽha rehe Oséi mupinim. Kuja Tupã pandu ame'ẽ ke a'e mupinim. Tupã pandu: “Ihẽ kotyhar aja ym ame'ẽ ta pe ihẽ apandu ta: ‘Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ apo 'y' aja.

Amõ ta riki ihẽ apy'a ym ame'ẽ ta ke. Ame'ẽ ta pe ihẽ apandu ta: ‘Ihẽ apy'a katu ame'ẽ ta ke pehẽ apo 'y' aja.

²⁶ Amõ renda pe amõ ixo rahã, ihẽ apandu: ‘Ihẽ kotyhar ta ke aja ym pehẽ’ aja.

Ame'ẽ renda ke pe ihẽ apandu ta: ‘Ihẽ riki ihẽ ruhã te hũ ame'ẽ ke ihẽ. Ihẽ ra'yr ta ke pehẽ apo 'y' ” aja Oséi mupinim. (Aja rahã, Tupã putar ame'ẽ ta ke a'e jo'ok, aja mujekwa.)

²⁷ Yman jundéu awa ta rehe har Isai mupinim tĩ:
—Y ramõi rymy'y rehe ywy ku'i heta te hũ. Aja jundéu awa ta heta te hũ tipe tĩ. Ame'ẽ ta ngi har heta ym ame'ẽ ta ke Tupã muhã katu ta.

²⁸ Kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta ke Tupã mupyrara ta. Ame'ẽ angaha ke rehe i'i a'e harõ ym ta. Pahar mupyrara ta — aja Isai mupinim. (A'erehe heta ym jundéu awa ta ke Tupã muhã katu ta aja mujekwa.)

²⁹ Yman amõ we Isai mupinim tĩ:
“Tupã riki pyrãtã te hũ ame'ẽ ke a'e. Heta ym jundéu awa ta ke a'e mupyta ym rahã, jundéu awa ta nixói te ta tipe.

Sondo ok ta pe har ta aja jundéu awa ta nixói te ta tipe. Ngomo ok ta pe har ta aja nixói te ta tipe tĩ” aja Isai mupinim. (A'erehe heta

ym jundéu awa ta ke Tupã muhã katu ta, aja mujekwa katu.)

Myrandu katu riki jundéu awa ta pe katu tĩ

³⁰ Upa aja rahã, kuja japandu katu. “Myja me’ẽ Tupã pe katu te aja jande jaxo my” aja jundéu awa aja ym ame’ẽ ta putar ym. Kekar aja ym ixo. Anĩ. Jesu Kirisutu rehe a’eta jurujar katu, a’erehe ame’ẽ ta pe Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma’e peka’u te’eha pema’eha nixói te pehẽ pe” aja riki.

³¹ Jundéu awa ta anĩ. Ma’e je’ẽha rehe a’eta kekar. Ame’ẽ pe: “Myja me’ẽ Tupã pe a’eta katu te my” aja a’eta putar tipe. Kekar tipe tĩ.

³² Ma’erehe mahem ym my? Jesu Kirisutu rehe jurujar ym, a’erehe mahem ym. A’eta ma’ema’eha jõ riki katu, aja a’eta ukwaha naĩ. A’erehe Jesu Kirisutu rehe a’eta jurujar tar ym. Kirisutu riki ita aja saka. Ame’ẽ rehe ipy tukwa. Tukwa rahã, u’ar u’ar. Ukwá ym, a’erehe u’ar u’ar, ame’ẽja saka.

³³ Ame’ẽ rehe har Tupã je’ẽha rehe panduha ihĩ. Tupã pandu:

“Pesarahã! Siã ok ta pe ita ke ihẽ amoĩ ta.

Ame’ẽ rehe ipy ke ngã tukwa tukwa ta. Pe, u’ar u’ar ta.

Pe, amõ jurujar katu ehe rahã, pandu ta jupe: ‘Mã! Katu hũ’ aja ta” aja Tupã pandu.

Aja panduha ihĩ. (Kirisutu riki ame’ẽ ita aja saka. Heta jundéu awa ta jurujar tar ym ehe. U’ar u’ar ame’ẽja saka. Aja rahã, mai, ame’ẽja saka ixo. “Siã” aja pandu rahã: “Jerusarẽ ok ta ke” aja mujekwa.)

10

¹ Ihê mu ta! Kuja ihê aputar katu. Ihê Páu. Upa katu te jundéu awa ta ke Tupã muhã katu, aja ihê aputar katu. Ame'ê rehe har Tupã namõ ihê apandu pandu riki. Jundéu awa ta riki ihê anam tâ.

² Tupã rehe a'eta ipy'a ke moĩ moĩ katu tipe, aja ihê apandu katu pehê pe. Anĩ. Ukwa ha rupi ym Tupã rehe ipy'a ke moĩ moĩ.

³ Myja me'ê Tupã pandu my: “Pehê katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehê pe” aja. Ame'ê ke jundéu awa ta ukwa ym. A'erehe myja me'ê Tupã namõ katu te my, ame'ê ke ima'e ukwaha namõ kekar kekar tipe. A'erehe a'eta pandu ym: “Tupã pandu ame'ê ke rehe jajurujar katu ta” aja. Anĩ. Ima'e ukwaha namõ kekar tipe.

⁴ Kirisutu uwyr. A'erehe amõ jurujar katu ehe rahã, upa katu te Moise je'êha rehe hendu katu, ame'êja saka. A'erehe Moise je'êha ke Kirisutu mumba, ame'êja saka riki. Aja rahã, Kirisutu rehe amõ jurujar katu rahã, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja riki.

Tupã muhã katu ame'ê ta ke

⁵ Moise je'êha rehe hendu katu ame'ê ta myja me'ê Tupã koty katu te aja ixo ta my. Ame'ê rehe har Moise mupinim. Kuja. “Je'êha mujekwa aja amõ ma'ema'e rahã, a'e ixo katu ta. Hury katu ta” aja riki. (Ame'ê Moise je'êha rehe hendu katuha hãtã ma'eha. Kirisutu rehe jurujar katuha, anĩ. Hãtã ym ma'eha.)

⁶ Kirisutu rehe amõ jurujar katu rahã, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde

erema'eha nixói te nde pe” aja. Ame'ẽ panduha riki Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. Kuja:

“Pepandu ym pehẽ jupe: ‘Awa riki ywa pe oho ta my?’ aja.” (Aja rahã, awa riki Kirisutu pe pandu ta oho my: “Kome'ẽ ywy keruhũ pe ewyjj ejur” aja pandu riki.)

Upa a'e uwyr, a'erehe aja pandu ym ta me'ẽ te'e ipe.

⁷ Amõ we tĩ.

“Pehẽ pepandu ym pehẽ jupe tĩ: ‘Awa riki itakwar keruhũ pe ixé ta oho my?’ aja.” (Aja rahã, awa riki Kirisutu ke mukwera katu ta muhem my, aja pandu riki.)

Tupã upa mukwera katu muhem riki, a'erehe aja pandu ym te ta me'ẽ te'e.

⁸ Tupã je'ẽha rehe kuja panduha ihĩ. “Myrandu ke Tupã mujekwa, ame'ẽ riki pehĩ. Nde erepandu riki. Nde erekwa riki” aja panduha ihĩ. Ame'ẽ myrandu kuja. Tupã rehe nde erejurujar katu ta me'ẽ te'e. Ame'ẽ ke japandu pandu.

⁹ Amõ ta ruwa koty nde erepandu: “Jesu riki ihẽma'e sawa'e te. Manõha ngi Jesu ke Tupã mukwera katu muhem, ame'ẽ rehe ihẽ ajurujar katu.” Aja nde erepandu rahã, nde ke Tupã muhã katu ta.

¹⁰ Jesu rehe jande jajurujar katu rahã, Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Pe, ame'ẽ jajurujar katuha ke amõ ta ruwa koty japandu rahã, jande ke Tupã muhã katu.

¹¹ Tupã je'ẽha rehe kuja panduha ihĩ.

“Amõ jurujar katu ehe rahã, jupandu ym ta jupe: ‘Mã! Jaxer’ aja ym ta” aja panduha ihĩ. Katu ta.

12 Tupã pe upa awa ta juja katu te riki. Jundéu awa ta. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta. Upa katu te juja katu te. Myja me'ẽ upa ame'ẽ ta ke Tupã muhã katu ta my? Ame'ẽ riki juja katu te. Upa awa ta pe peteihar jô riki jandema'e sawa'e te ixo. Tupã ke a'e. Inamõ pandu pandu ame'ẽ ta pe katu ame'ẽ ke a'e te'e me'ẽ me'ẽ katu te hũ.

13 Kuja riki Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Jandema'e sawa'e te pe amõ pandu: ‘Ihẽ ke emuhã katu’ aja. Upa aja pandu ame'ẽ ta ke Tupã muhã katu ta” aja panduha ihĩ.

14 Aja rahã, amõ jurujar ym ehe rahã: “Ihẽ ke emuhã katu” aja marã ka ym a'e panduha. Pe, myrandu ke hendu ym rahã, marã ka ym jurujar katuha ehe. Pe, myrandu ke amõ pandu ym oho rahã, marã ka ym henduha.

15 Pe, myrandu rahoha ke Tupã mondo ym rahã, marã ka ym myrandu ke panduha awa. Pesarahã! Myrandu rahoha ke Tupã mondo riki. Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ: “Myrandu katu ke pandu ame'ẽ ta uwyr ixo. Mã! Katu te ame'ẽ uwyriha ke” aja panduha ihĩ.

16 Myrandu katu rehe upa katu te jurujar katu my? Anĩ. Upa katu te aja ym. Aja riki Isai mupinim tĩ. “Sawa'e! Ihẽ apandu ame'ẽ ke rehe jurujar ym awa” aja mupinim.

17 Aja rahã, kuja riki. Kirisutu rehe har amõ pandu pandu, ame'ẽ riki myrandu ke. Pe, myrandu rehe amõ hendu rahã, Kirisutu rehe jurujar katu.

18 Myja me'ẽ jundéu awa ta my? Aja ihẽ apandu. Myrandu ke a'eta hendu ym my? Ame'ẽ jetehar te

my? Jetehar ym. Hendu riki. Kuja myrandu rehe har Tupã je'êha rehe panduha ihĩ:

“A'eta pandu, ame'ê panduha riki kome'ê ywy keruhũ rupi amõ pandu pandu oho. Ame'ê panduha ke upa kome'ê ywy keruhũ pe har ta hendu” aja panduha ihĩ.

¹⁹ Pe, ihẽ apandu tĩ. Myrandu ke jundéu awa ta hendu rahã, ukwa ym my? Anĩ. Ukwa riki. Moise riki pandu py ame'ê ke a'e. Kuja. Jundéu awa aja ym ame'ê ta rehe har Tupã pandu:

“‘Awa ta ym ame'ê ta ke peme'ê ta’ aja jundéu awa ta ukwaha naĩ. Ame'ê ta rehe ihẽ riki katu asak ta. A'erehe jundéu awa ta jyty'ym ta ame'ê ta rehe.

‘Ka'u te'e ame'ê ta ke peme'ê ta’ aja jundéu awa ta ukwaha naĩ. (Ame'ê ta pe ihẽ apandu ta: ‘Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe' aja.) A'erehe ame'ê ta rehe jundéu awa ta parahy ta” aja Tupã pandu. Aja Moise mupinim.

(“Peme'ê ta” aja pandu rahã: “Jundéu awa aja ym ame'ê ta ke a'eta” aja mujekwa katu.)

²⁰ Isai aja tĩ. Kyje ym ha namõ Tupã pandu ame'ê ke a'e mupinim. Kuja Tupã pandu:

“Ihẽ rehe kekar ym ame'ê ta riki ihẽ ke mahem.

‘Myp ihĩ my?’ aja pandu ame'ê ta pe ihẽ juehe har amujekwa” aja Tupã pandu. Aja Isai mupinim. (Aja rahã, jundéu awa aja ym ame'ê ta jurujar katu ehe, aja mujekwa.)

²¹ Amõ we jundéu awa ta rehe har Isai mupinim. Kuja. Tupã pandu:

“Wera rahã pame katu te ihẽ apandu: ‘Ihẽ koty pejywyr’ aja jundéu awa ta pe.

Anĩ riki. Hendu ym ame'ě ta ke a'eta. ‘Tupã ke japutar ym’ aja pandu ame'ě ta ke a'eta” aja Tupã pandu. Aja Isai mupinim.

11

Jundéu awa ta rehe Tupã pyrara usak

¹ “Jundéu awa ta ke ihě aputar ym” aja Tupã pandu my? Anĩ. Aja ym. Aja ihě akwa katu. Ihě ke a'e ombor ym. Ihě Páu. Jundéu awa ke ihě tĩ. A'erehe jundéu awa ta ke a'e ombor ym tĩ, aja akwa katu. Ihě jundéu awa ke tĩ. Amarã rainõ ke ihě. Ymanihar te ihě ramõi riki Menjamĩ. Jundéu awa ke a'e tĩ.

² Jundéu awa ta ke Tupã ombor ym. Yman te jundéu awa ta nixói rĩ. Tupã pandu: “Ihě kotyhar wan ta” aja. Eri rehe har Tupã je'ěha rehe panduha ihĩ tĩ. Ame'ě ke pekwa riki. Jundéu awa ta ke Tupã ombor ym, aja Eri panduha mujekwa tĩ. Jundéu awa ta rehe har Eri je'ě je'ě hũ Tupã pe.

³ —Sawa'e! Ne je'ěha pandu ame'ě ta ke jundéu awa ta jukwa jukwa hũ. Nde rehe ipy'a ke ngã moĩ moĩ, ame'ě renda ke a'eta upa mujaxer. Ne je'ěha pandu ame'ě ta ngi har ihě jõ riki axo. Pe, ihě ke a'eta jukwa tar katu tĩ — aja Eri.

⁴ Kuja Tupã pandu ipe:

—Anĩ. Ne jõ ym. Amõ heta ihě rehe ipy'a ke moĩ moĩ ame'ě ta ixo. Kuja, 7.000 hetaha ixo. Ame'ě ta Mbáu rehe ipy'a ke moĩ moĩ ym. (Mbáu riki tupãran ke) — aja riki Eri pe Tupã pandu.

⁵ Aja jundéu awa ta ke Tupã ombor ym, aja mujekwa. Aja apo tĩ. Heta ym ame'ě ta rehe Tupã pyrara usak. A'erehe ame'ě ta pe Tupã pandu.

“Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja. (A'erehe upa ombor ym aja mujekwa katu.)

⁶ Ma'e katu ame'ẽ ke a'eta ma'ema'e, a'erehe ame'ẽ ta pe Tupã pandu my? “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ.” Anĩ. Aja ym. Ame'ẽ ta rehe a'e pyrara usak, a'erehe jõ aja a'e pandu. Ma'e ke a'eta ma'ema'e, a'erehe: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja Tupã pandu my? Aja rahã, pyrara usakiha namõ: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja Tupã pandu ym ta tipe. Anĩ. A'eta ma'e ke ma'ema'e, a'erehe: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja Tupã pandu ym te. (Pyrara usak, a'erehe: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja Tupã pandu katu.)

⁷ Myja me'ẽ Tupã koty katu ta awa my? Myja me'ẽ Tupã pandu my: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Ame'ẽ ke jundéu awa ta kekar tipe. Heta ym ame'ẽ ta jõ mahem riki. Ame'ẽ ta pe jõ Tupã pandu: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ.” Amõ hetaha ta pe anĩ. Ipyakwar ym ame'ẽja saka ixo. (A'erehe Tupã pandu, ame'ẽ ke rehe hendu ym.)

⁸ Tupã je'eha rehe kuja panduha ihĩ: “Iākã ke Tupã mujanam rãi. A'erehe a'eta ukwa ym ma'e ke. Yman aja ixo. Apo aja ixo tĩ. Jundéu awa ta ukwa ym tĩ” aja panduha ihĩ.

⁹ Aja Ndawi mupinim tĩ. Kuja: “Awa mi'u matyriha rehe hury katu ixo, aja ukwaha naĩ. Mã peja ame'ẽ ta ke Tupã pyhyk. Pe, ame'ẽ ta ke mupyrara tĩ.

¹⁰ Mã peja a'eta reha ke emuwe. Aja rahã, usak ym ta ma'e ke, aja ixo ta. Ukwa ym ta ma'e ke. Pe, mã peja ma'e puhýiha ke emoĩ xupe pe, ame'ẽja saka. Aja rahã, pyrara aja ixo ta. Aja te'eha

ixo ta” aja Ndawi mupinim jundéu awa ta rehe har.

11 Kirisutu rehe jundéu awa ta jurujar ym. A'erehe ame'ě ta ke Tupã ombor my? Aja te'eha ombor my? Anĩ. Aja ym ixo, aja ihě apandu. Jurujar ym jundéu awa ta. Ame'ě riki a'etama'e ma'e ka'u te'eha ma'eha ke. A'erehe jundéu awa aja ym ame'ě ta pe Kirisutu rehe har amō ta pandu pandu. A'erehe ame'ě ta jurujar katu ehe. Jundéu awa aja ym ame'ě ta jurujar katu ehe. A'erehe ame'ě ta ke Tupã muhã katu. Aja jundéu awa ta ke Tupã mujty'ym. (Aja rahã, jundéu awa aja ym ame'ě ta rehe jundéu awa ta jyty'ym.)

12 Jurujar ym jundéu awa ta. Ame'ě riki a'etama'e ma'e ka'u te'eha ma'eha ke. A'erehe upa kome'ě ywy keruhũ pe har ta pe katu ame'ě ke Tupã te'e me'ě katu. Jundéu awa ta hendu ym ehe, a'erehe jundéu awa aja ym ame'ě ta pe ma'e katu ame'ě ke Tupã te'e me'ě katu riki tĩ. Apo aja rahã, Kirisutu rehe jundéu awa ta jurujar katu rahã, i'ar koty te we ma'e katu ame'ě ke Tupã te'e me'ě ta. Jundéu awa aja ym ame'ě ta pe Tupã te'e me'ě ta.

Jundéu awa aja ym ame'ě ta ke Tupã muhã katu ta

13 Jundéu awa aja ym me'ě ta! Pehě pe ihě apandu apo. Pehě koty ihě ke Kirisutu mondo. Myrandu katu ke ihě apandu pandu, a'erehe ihě ke mondo. A'erehe ihě rury katu ihě.

14 Pehě koty ihě apandu pandu oho, a'erehe pehě rehe jundéu awa ta jyty'ym my? Aja ihě ama'ema'e tar katu. Pehě rehe jyty'ym aja a'eta ixo rahã, Kirisutu rehe a'eta jurujar katu ta my tĩ. Aja rahã, ame'ě ta ke Tupã muhã katu ta tĩ.

15 Jundéu awa ta rehe har Tupã pandu: “Pehẽ ke ihẽ aputar ym” aja. A'erehe upa amõ awa ta ke ehe katu ame'ẽ ta aja Tupã muruwak. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke ehe katu ame'ẽ ta aja Tupã muruwak. Aja rahã, jundéu awa ta pe: “Pehẽ ke ihẽ aputar” aja Tupã pandu rahã, mã i'ar koty te we hũ jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe katu te hũ ta. Manõha ngi amõ kwera katu uhem, aja saka ta. Katu te hũ ta.

16 Mbeju ke jundéu awa ta pyhyk. Tupã rehe ipy'a ke moĩ moĩ rahã, ta'yr mi mbeju ke mopok. Pe, pandu: “Ko nema'e” aja Tupã pe. Aja rahã, ame'ẽ ta'yr mi riki Tupãma'e, ame'ẽja saka. Aja rahã, wetep Tupãma'e tĩ. Aja saka riki jundéu awa ta tĩ. Amarã riki jundéu awa jepy ke a'e, ame'ẽja saka. Ta'yr mi ame'ẽ ke, ame'ẽja saka riki. Tupã kotyhar ke a'e. Aja rahã, hainõ ta riki Tupã kotyhar ta ke tĩ. (Wetep ame'ẽja saka tĩ. “Ta'yr mi” aja pandu rahã, upa katu te jundéu awa ta ke Tupã ombor ym, aja mujekwa katu.)

Amarã riki myra rapo aja saka tĩ. Hainõ ta riki ame'ẽ myra rãkã aja saka. Hapo riki Tupã kotyhar rahã, upa myra rãkã aja tĩ. Tupã kotyhar ta tĩ. Aja rahã, upa jundéu awa ta riki Tupã kotyhar ta tĩ.

17 Pe, amõ ma'eywa'y riki hok rake i'ãi. Pe, hãkã upen riki. A'erehe ijar amõ'y rãkã ke mujar ehe. Te'e uhem, ame'ẽ ma'eywa'y ngi hãkã jo'ok. Ame'ẽ ke mujar ehe. Hãkã upen ame'ẽ riki jundéu awa ta aja saka. Ame'ẽ ta ke Tupã ombor. Pe, amõ rãkã ke mujar ehe. Ame'ẽ riki pehẽ aja saka. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke pehẽ. Mujar rahã, ixotyhar ta ke pehẽ aja Tupã muruwak. Aja rahã, jundéu awa ta aja pehẽ pe katu ame'ẽ ke Tupã te'e me'ẽ tĩ.

18 Hākā upen, aja jundéu awa ta ke Tupā ombor. “Katu ym jundéu awa ta” aja mā peja ym pepandu pehē. Hākā aja jō pehē. A'erehe kuja: “Jande jō riki katu te” aja mā peja ym pepandu. Pesarahā! Hākā riki pyrātāha ke hapo pe mondo ym. Anī. Hapo riki hākā pe pyrātāha ke mondo. Aja pehē tī. Myra rākā aja jō pehē. Jundéu awa ta riki hapo aja saka. (Aja rahā, jundéu awa ta riki jundéu awa aja ym ame'ē ta pe pyrātāha mondo ixo, ame'ēja saka.)

19 Pe, kuja pepandu ta my? “Sa'e! Hākā te ke amō mupen riki. Aja rahā, jundéu awa ta ke Tupā ombor riki. Pe, ame'ē ta renda ke pe jande ke moī, ame'ēja saka riki” aja.

20-21 A'e tŷ. Kirisutu rehe jundéu awa ta jurujar ym, a'erehe a'eta ke Tupā ombor. (Hākā mupen ame'ēja saka.) Kirisutu rehe pehē pejurujar katu, a'erehe jundéu awa ta renda ke pe pehē riki Tupā kotyhar ta ke. Jundéu awa aja ym ame'ē ta ke pehē. Pehē katu te pehē jupe, aja ym pexo. Pehē ke Tupā ombor ta my tī, ame'ē ngi pekyje pexo. Jundéu awa ta riki hākā te, ame'ēja saka riki. Kirisutu rehe jurujar ym, a'erehe a'eta ke Tupā ombor. Pehē aja tī. Pejurujarahā ke pehijar rahā, pehē ke a'e ombor ta tī. A'erehe ame'ē ngi pekyje pexo.

22 Aja rahā, myja me'ē Tupā ipy'a katu ame'ē ke jakwa my? Myja me'ē a'e mupyrara ame'ē ke jakwa my tī. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ē ta ke a'e mupyrara. Pehē rehe a'e ipy'a katu. Tapijar te'e we pejurujar katu ehe rahā, pehē rehe a'e ipy'a katu. Aja ym pexo rahā, pehē ke a'e ombor ta tī.

23 Pe, ipy'a ke jundéu awa ta muruwak, pe, Kirisutu rehe jurujar katu rahā, ixotyhar ta ke aja Tupā muruwak ta kŷ tī. Hākā te ke i'y te

rehe mujywyr, ame'ēja saka. Aja Tupã ma'e katu. Pyrãtã te hũ a'e.

²⁴ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke pehẽ. Ka'a pe har myra rãkã aja saka pehẽ. Ame'ẽ rãkã upen, ame'ẽ ke ma'eywa'y katu ame'ẽ rehe mujar. Hãtã ame'ẽ ma'eha. Aja rahã, ixotyhar ta ke aja pehẽ ke Tupã muruwak. Jundéu awa ta riki ma'eywa'y katu aja saka. Ma'eywa'y katu rãkã upen, pe, ame'ẽ ke ombor. Aja jundéu awa ta ke Tupã ombor. Apo henda te ke pe ame'ẽ rãkã te ke mujar tĩ. Ame'ẽ hãtã ym ma'eha. Aja rahã, jundéu awa ta ke ixotyhar ta aja Tupã muruwak ta tĩ. Ame'ẽ hãtã ym ma'eha. Kirisutu rehe a'eta jurujar katu ta, a'erehe ixotyhar ta aja Tupã muruwak ta riki. Hãtã ym ame'ẽ ma'eha.

Upa ngã rehe pyrara Tupã usak

²⁵ Ihẽ mu ta! Yman ma'e jetehar te ke ukwa ym awa. Ame'ẽ ke pekwa apo, aja ihẽ aputar. Ame'ẽ ke pekwa rahã: “Mã! Jande jakwa katu te jande” aja ym pekwa pekwa ta pexo. Kuja riki. Jundéu awa ta pandu: “Kirisutu rehe jande jajurujar tar ym” aja. Aja tapijar te'e we pandu ym ta. Heta hũ jundéu awa aja ym ame'ẽ ta Tupã kotyhar ta aja a'e muruwak. Ame'ẽ hetaha a'ewan jõ rahã, Kirisutu rehe jundéu awa ta jurujar katu ta tĩ.

²⁶ Myja me'ẽ jundéu awa ta ke Tupã muhã katu ta my? Ame'ẽ rehe har Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. Kuja riki:

“Siã ok ta ngi muhãha uwyr ta. Jundéu awa ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. Ame'ẽ ke muhãha harái ta. A'eta rehe ipy'a ke a'e mujywyr ta.

²⁷ Tupã pandu: ‘Jundéu awa ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. A'eta rehe ihẽ py'a amujywyr ta.

Aja rahã, ihẽ kotyhar ta aja a'eta ke ihẽ amuruwak ta. Aja yman ihẽ apandu ame'ẽ ke ihẽ ama'ema'e riki' aja Tupã pandu.” Aja panduha ihĩ. (“Siã ok ta” aja pandu rahã: “Jundéu awa ta ke” aja mujekwa katu.)

²⁸ Myrandu katu rehe har jundéu awa ta pandu: “Jande japutar ym” aja. A'erehe Tupã ruwajan ta aja a'eta ixo. “Japutar ym” aja a'eta pandu, a'erehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu ke amõ ta pandu pandu oho. Yman jundéu awa ramõi ta pe Tupã pandu. “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja a'e. A'erehe apo jundéu awa ta riki ehe katu me'ẽ ta aja ixo rĩ.

²⁹ Ipy'a pe Tupã ukwa ukwa, ame'ẽ ke amõ koty muruwak ym. A'erehe a'e jo'ok ame'ẽ ta rehe har amõ koty Tupã ukwa ukwa ym ixo. Ma'e katuha ke Tupã me'ẽ, ame'ẽ rehe har amõ koty Tupã ukwa ukwa ym ixo tĩ. Mujoywryriha pandu ym tĩ. A'erehe ehe katu ame'ẽ ta aja apo jundéu awa ta ixo rĩ.

³⁰ Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta! Yman Tupã rehe pehendu ym. Apo pehẽ rehe Tupã pyrara usak katu 'y. Jundéu awa ta hendu ym ehe, a'erehe pehẽ rehe a'e pyrara usak katu apo 'y.

³¹ Aja pehẽ rehe pyrara Tupã usak. A'erehe jundéu awa ta hendu ym ehe. Aja rahã, apo a'eta rehe Tupã pyrara usak ta tĩ.

³² Upa awa ta hendu ym ehe. Jundéu awa ta aja. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta aja tĩ. Tupã pandu: “Mã peja hendu ym ame'ẽ ta aja te'e ixo” aja. Upa awa ta aja rahã, ame'ẽ ta rehe Tupã

pyrara usak. Aja a'e mujekwa. Aja rahã, ixoty ipy'a ke muruwak ta my.

Tupã riki katu te ame'ẽ ke a'e

³³ Mã! Katu te ame'ẽ ke Tupã. Ukwã katu te a'e. Upa katu te ma'e ke a'e ukwã katu. Myja me'ẽ a'e ukwã ukwã ixo my? Ukwã ym awa. A'e ma'e rahã, ma'erehe aja a'e ma'e my? Ukwã ym awa tĩ.

³⁴ Aja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Jandema'e sawa'e te ukwã ukwã ixo, ame'ẽ ke amõ ukwã my? Anĩ. Ukwã ym awa.

‘Thẽ riki Tupã ke amu'e’ aja pandu ym te awa. Marã ka ym mu'eha.

³⁵ Awa riki ma'e ke me'ẽ ipe my? Pe, pandu ipe: ‘Apo ma'e ke ihẽ pe emujywyr’ aja riki. Anĩ. Aja pandu ym te awa” aja panduha ihĩ.

³⁶ Upa katu te ma'e ke a'e mujã. Upa katu te ma'e ke ixo, ame'ẽ riki a'e je'ẽha rupi ixo katu. Upa ma'e ke ixo, a'erehe japandu: “Ne jõ riki je'ẽha te nde erereko” aja. Mã peja Tupã pe japandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. Mã peja aja te'e ta japandu. A'e tỹ. Amen.

12

Tupã putar ame'ẽ ke ma'ema'e ta me'ẽ te'e

¹ Ihẽ mu ta! Pesarahã! Pehẽ rehe Tupã pyrara usak, a'erehe ihẽ apandu pehẽ pe. Tupã pe pepandu: “Ihẽ jar aja nde exo katu” aja. “Jande jaxo rahã, nde pe te'e jande jajume'ẽ katu jande ke” aja pepandu ipe. Aja rahã, a'e putar ame'ẽ ke jõ pema'ema'e katu. Aja pehẽ py'a pemoĩ moĩ te ehe. A'e ke pemuhury katu tĩ.

² Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ma'e ukwa ukwa ixo, aja pema'ema'e ym. Pehẽ py'a ke mupyahu, aja mã peja Tupã mujã. Aja rahã, a'e putar ame'ẽ ke pekwa katu ta. Ma'e katu ame'ẽ ke pekwa katu ta. Ma'e riki a'e ke muhury katu, ame'ẽ ke pekwa katu ta tĩ. A'e putar ame'ẽ ke upa katu te pema'ema'e, ame'ẽ ke pekwa katu ta tĩ.

³ Ihẽ Páu. Ihẽ rehe Tupã ipy'a katu, a'erehe ima'e je'ẽha ke ihẽ apandu pandu. Aja ihẽ ke a'e mondo. A'erehe pehẽ pe ihẽ apandu katu: "Pehẽ katu te ame'ẽ ke pehẽ" aja ym pekwa pekwa pexo. Jetehar te pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo. Myja me'ẽ pyrãtãha ke a'e muwyr, aja pema'ema'e. Pyrãtãha ke pehẽ pe Tupã muwyr, a'erehe pehẽ py'a pemapyk katu te ehe aja Tupãma'e parakyha ke pema'ema'e. Ta'yr mi muwyr rahã, aja pema'ema'e tĩ. Aja jetehar te pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo.

⁴ Jande rete riki peteĩhar. Pe, heta ma'e ke ihĩ. Awa jywa ke. Awa py ke. Awa tymã ke. Aja heta. Aja pame katu te ame'ẽ namõ ma'e ke ma'ema'e katu.

⁵ Jande aja tĩ. Tupãma'e ke jande. Heta te hũ jande. (Hete rehe heta ma'e ihĩ,) aja jande reta tĩ. Kirisutu kotyhar ta ke jande, a'erehe peteĩhar aja jaxo. Hete riki peteĩhar aja ixo.

⁶ Jande pe pame katu te pyrãtãha ke Tupã muwyr. A'erehe a'e muwryriha aja, ima'e parakyha ke jama'ema'e katu ta me'ẽ te'e. Tupã je'ẽha ke japandu rahã, pyrãtãha ke a'e muwyr. Ame'ẽ namõ Tupã je'ẽha japandu pandu ta me'ẽ te'e.

⁷ Amõ Jesu kotyhar ta namõ ma'e ke jama'ema'e

katu rahã, pyrãtãha ke Tupã muwyr. Ame'ẽ namõ jama'ema'e katu ta me'ẽ te'e. Tupã je'ẽha ke jamu'e rahã, pyrãtãha ke a'e muwyr. Ame'ẽ namõ jande jamu'e ta me'ẽ te'e.

⁸ Jesu kotyhar ta py'a ke jamãtã rahã, pyrãtãha ke a'e muwyr. Ame'ẽ namõ jamãtã ta me'ẽ te'e. Ima'e ym te ame'ẽ ta rehe kyty'ỹ ym rahã, pyrãtãha ke a'e muwyr. Ame'ẽ namõ kyty'ỹ ym ta me'ẽ te'e. Kapitã aja amõ ixo rahã, mã peja eparaky katu te. Amõ rehe pyrara usak rahã, mã peja hury katuha namõ epyrara esak ehe.

⁹ Jetehar rupi amõ ta rehe amõ ipy'a katu ta me'ẽ te'e. Te'eha rupi anĩ. Mã peja jaxer ai ma'ema'eha ke peputar ym. Katu ame'ẽ ke jõ pema'ema'e tar katu pexo.

¹⁰ Imu ta ipy'a katu a'eta juehe. Pehẽ johu Kirisutu rehe pejurujar katu, a'erehe imu ta aja pexo. A'erehe mã peja pehẽ pepy'a katu pehẽ juehe pexo. Mã peja amõ ta riki katu ame'ẽ ta ke aja pahar pekwa pekwa pehẽ juehe pexo.

¹¹ Pejyty'ym aja ym pexo. Peparaky katu pexo. Pehẽ rury katuha rupi jandema'e sawa'e tema'e parakyha ke pema'ema'e. (Tupã je'ẽha ke pepandu pandu, ame'ẽ riki pehẽma'e parakyha.)

¹² Pehẽ ruhãha rehe peharõ pexo, a'erehe pehẽ rury katu pexo. Pehẽ ke amõ ta mupyrara rahã, pehẽ py'ahu te'e pehendu pexo. Upa ma'e ke uhyk, ame'ẽ rehe har Tupã namõ pepandu pandu katu.

¹³ Amõ amõ Jesu kotyhar ta riki ima'e ym te. Ame'ẽ ta rehe pekyty'ỹ ym. Jesu kotyhar ta rehe pesak ramõ te, ame'ẽ ta ke pehẽ rok pe pemupyta katu.

¹⁴ Pehẽ ke Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta

mupyrara rahã, Tupã pe: “Katu ame'ẽ ke emuwyr ame'ẽ ta pe” aja pepandu. “Mã! Ame'ẽ ta ke emupyrara” aja Tupã pe pepandu ym.

¹⁵ Amõ ta hury katu aja ixo rahã, a'eta namõ pehẽ rury katu pexo tĩ. Amõ ta pyai aja ixo rahã, a'eta namõ pepyai pexo tĩ.

¹⁶ Amõ ta namõ pehẽ juehe katu pexo. “Katu te jande” aja ym pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo. Amõ ta pe ma'e ke pema'ema'e rahã, te'e paraky aja pexo. Ame'ẽ ke pema'ema'e katu. Pehẽ jõ pekwa katu aja ym pekwa pekwa pexo.

¹⁷ Pehẽ pe ma'e jaxer ai ame'ẽ ke amõ ma'e rahã, juja katu te pemujywyr ym ipe tĩ. Ma'e jaxer ai ame'ẽ ke pema'e ym ipe tĩ. “Katu ame'ẽ ke ko” aja amõ ta ukwa, ame'ẽ ke pema'ema'e katu.

¹⁸ Pehẽrahã! Upa amõ ta namõ jumai ym ha aja pexo katu.

¹⁹ Ihẽ rehe katu me'ẽ ta! Pehẽ pe ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e rahã, juja katu te pemujywyr ym ipe. Anĩ. Kuja pekwa katu. Ame'ẽ ta ke Tupã jõ riki mupyrara katu ta. “Anĩ ta ihẽ. Ame'ẽ ke Tupã riki mupyrara katu ta” aja pekwa pekwa pexo. Pesarahã! Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. Tupã pandu:

“Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ẽ ta ke ihẽ riki amupyrara ta.

Ame'ẽ ta ma'ema'eha, aja ihẽ riki amujywyr ta a'eta pe' aja Tupã pandu.” Aja panduha ihĩ. A'erehe pehẽ atu ma'e peka'u te'eha ke pemujywyr ym ngã pe.

²⁰ Amõ we tĩ. Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. “Ne ruwajan myahy rahã, ne mi'u ke eme'ẽ ipe tĩ. Jyngwéi rahã, y ke eme'ẽ ipe tĩ.

Aja katu te ame'ë ke nde erema'e ipe. (Aja rahã, Tupã koty ipy'a ke ame'ë muruwak ta my)" aja panduha ihĩ.

²¹ "Jaho! Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e jaho!" aja amõ pandu pehẽ pe rahã, kuja pepandu katu: "Anĩ. Aja ym ta jande" aja pepandu katu. Amõ koty pema'e. Ma'e katu ame'ë ke pema'e. Aja rahã, ame'ë ma'e ka'u te'eha ma'eha ke pemukanim.

13

Kapitã ta rehe hendu katu ta me'ë te'e

¹ Kapitã ta rehe upa katu te hendu katu ta me'ë te'e. Tupã putar, a'erehe ame'ë ta riki kapitã ta aja ixo. Ame'ë ta ke Tupã riki mu'am, ame'ëja saka. A'erehe ame'ë ta rehe ngã hendu katu ta me'ë te'e.

² Kapitã je'ëha rehe amõ hendu ym rahã, Tupã rehe hendu ym tĩ. Kapitã ke Tupã mu'am, a'erehe Tupã rehe hendu ym tĩ. A'erehe amõ hendu ym ehe rahã, a'e ke kapitã mahy ta. Ame'ë ke juehe juma'eha ke.

³ Awa riki kapitã ngi kyje my? Pesarahã! Katu ame'ë ke ma'ema'e ame'ë ta kyje ym ingi. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ë ta jõ kyje ingi. Kapitã ngi nde erekyje tar ym my? Aja rahã, katu ame'ë ke jõ ema'ema'e. Aja rahã, nde pe a'e pandu ta: "Nde katu" aja.

⁴ Tupãma'e miasu aja kapitã ta. A'erehe se katu aja nde erexo aja a'eta putar. A'erehe parakyha ke a'eta ma'ema'e katu. Pe, ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'e rahã, ekyje ingi. A'e riki je'ëha te reko, a'erehe nde ke a'e mahy ta. A'erehe ekyje ingi. Tupãma'e miasu ke kapitã ta. Pe, sehar ngã

ke a'eta mahy ta, aja Tupã mu'am. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ẽ ta ke mahy ta.

⁵ A'erehe kapitã ta rehe nde erehendu katu ta me'ẽ te'e. Nde ke Tupã mupyrara ta, ame'ẽ ke jõ ym. Amõ we tĩ. Kuja nde erekwa tĩ. “Mã! Kapitã rehe ahendu katu ta me'ẽ te'e” aja nde py'a pe nde erekwa riki. A'erehe kapitã ta rehe nde erehendu katu ta me'ẽ te'e tĩ.

⁶ Tupã je'ẽha rupi kapitã ta ma'ema'e. A'erehe ame'ẽ ta pe ta'yr mi tamatarer ke peme'ẽ ta me'ẽ te'e. Tupã me'ẽ, ame'ẽ parakyha ke kapitã ta ma'ema'e, a'erehe ta'yr mi tamatarer pehẽ peme'ẽ kapitã ta pe. “Impo” aja riki. Ame'ẽ namõ parakyha ke kapitã ta ma'ema'e.

⁷ Ame'ẽ: “Impo” ke peme'ẽ katu kapitã ta pe. Pehẽ peme'ẽ ta me'ẽ te'e. Se pexo, a'erehe pehẽ ngi tamatarer ta'yr mi ame'ẽ ta matyr. Pexoha muhepyha, ame'ẽja saka ame'ẽ. Ame'ẽ ke peme'ẽ katu. Ywy rehe pexo, a'erehe pehẽ ngi tamatarer ta'yr mi a'eta matyr. Ywy muhepyha, ame'ẽja saka ame'ẽ. Ame'ẽ ke pehẽ peme'ẽ tĩ. A'eta je'ẽha te reko, aja mã peja pekwa pekwa pexo. Ame'ẽ ta pe: “Pehẽ katu” aja mã peja pepandu. Pehendu katu ame'ẽ ta rehe tĩ.

Pehẽ pepy'a katu pehẽ juehe

⁸ Amõ ta pe ma'e ke pemujywyr ta me'ẽ te'e. Tamatarer ke my? Pahar upa katu te pemujywyr katu. Kuja jõ pemujwyriha upa ym. Pehẽ johu pepy'a katu pehẽ juehe pexo. Ame'ẽ pemujwyriha upa ym. (Tapijar te'e we pepy'a katu pehẽ juehe pexo.) Aja amõ rehe amõ ipy'a katu rahã, Moise je'ẽha rehe hendu katu te, ame'ẽja saka.

⁹ Kuja riki ame'ẽ panduha:

“Amō kūjā rehe eka'u te'e ym.

Amō sawa'e rehe eka'u te'e ym tī.

Amō ke ejukwa ym.

Amōma'e ke emukanim ym.

Amōma'e ke rehe nde py'a emoī ym” aja panduha ihī.

Amō we panduha ihī tī. Upa katu te ame'ě ta je'ěha riki kuja peteīhar aja saka. Kuja:

“Nde erepy'a katu nde juehe, aja amō rehe epy'a katu tī” aja riki.

¹⁰ Amō rehe nde erepy'a katu rahā, ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'e ym ta ipe. A'erehe amō rehe nde erepy'a katu rahā, upa katu te Moise je'ěha rehe nde erehendu katu.

¹¹ Aja johu pehē pepy'a katu pehē juehe pexo. Pehē pepak, aja pexo. Ame'ě angaha uhyk, ame'ěja saka. (Aja rahā, katu ame'ě ke pema'ema'e ta me'ě te'e.) Kirisutu rehe jande jajurujar katu py rahā, jande ke Tupā muhā katu. Arahā ame'ě muhāha angaha uhyk tate aja jakwa. Apo jajurujar katu py 'ar koty te we tateha aja jakwa katu. A'erehe pehē pepak, aja pexo.

¹² Pytun upa tate. (Aja rahā, jande jaka'u te'eha jama'eha upa tate, ame'ěja saka.) Wera tate apo. (Aja rahā, jande ruhāha angaha uhyk tate.) Pytun rahā, ma'e ka'u te'eha ke ngā ma'ema'e. Mā peja ame'ě ke ngi japutu'u. Tupā je'ěha mu'e, ame'ě jakwaha rupi ma'e jaka'u te'eha jama'eha ke jamuputu'u. Aja mā peja jaxo.

¹³ Jande jama'ema'eha ke amō ta usak, aja jaxo. A'erehe mā peja katu ame'ě ke jama'ema'e. Aja rahā kuja jaxo ym ta. Kawī ngi jaka'u ym ta. Amō kūjā rehe jaka'u te'e ym ta tī. Amō sawa'e rehe

jaka'u te'e ym ta tĩ. Ma'e jama'eha rehe amõ usak rahã, huxĩ riki. Ame'ẽ ke jama'e ym ta tĩ. Amõ namõ jajumai ym ta tĩ. Amõ rehe jajyty'ym ym ta tĩ.

¹⁴ Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te ixo. Mã peja a'e aja jaxo tĩ. Katu te ame'ẽ ta ke aja jaxo tĩ. Ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu. Ame'ẽ ke pehẽ py'a pe pekwa pekwa pexo. Ame'ẽ ke ngi mã peja pemuputu'u katu.

14

Jesu kotyhar ta rehe har peje'ẽ je'ẽ ym pexo

¹ Pehẽ koty amõ ta ixo. Jesu kotyhar ta ke ame'ẽ ta. Jesu rehe jurujar katu wan ame'ẽ ta ke a'eta. “Mã! Jande aja pekwa ym. Amõ koty pekwa” aja peje'ẽ je'ẽ ym pexo. Anĩ. Pehẽ pejy'ar rahã: “Ko pejur katu” aja pepandu ngã pe. A'eta po ke pepyhyk katu a'eta ngi tĩ.

² Amõ ta jurujar katu ehe, Jesu rehe. A'erehe upa katu te ma'e ke u'u. Upa so'o rukwer ke u'u katu. Tupãran ruwa koty so'o rukwer ke amõ moĩ, ame'ẽ ke u'u katu tĩ. Amõ ta anĩ. Jurujar katu wan ehe, Jesu rehe. A'erehe so'o rukwer ke u'u ym te. Tupãran ruwa koty so'o rukwer ke amõ moĩ, ame'ẽ ke u'u tar ym. A'erehe upa katu te so'o rukwer ke u'u ym te. Ma'e ro jõ u'u katu. Ma'eywa ke jõ u'u tĩ.

³ Upa katu te so'o rukwer ke u'u ym ame'ẽ ta pe: “Mã! Katu ym aja. So'o rukwer ke pe'u” aja pandu ym tĩ. So'o rukwer ke u'u ym ame'ẽ ta aja pandu ym. So'o rukwer ke u'u ame'ẽ ta pe: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja Tupã pandu, a'erehe ame'ẽ ta rehe har mã peja peje'ẽ je'ẽ ym.

⁴ Amõma'e miasu rehe har: “Katu ym a'e” aja mã peja pepandu ym. Kome'ẽ ywy keruhũ ijar riki pandu ta: “Katu ame'ẽ ke a'e ma'ema'eha” aja. Anĩ rahã: “Katu ym a'e ma'ema'eha” aja. Jesu kotyhar ta anĩ. Kuja riki. Ame'ẽ ta pe jandema'e sawa'e tema'e pyrãtãha ke muwyr, a'erehe katu ame'ẽ ke ame'ẽ ta ma'ema'e ta. Jandema'e sawa'e te riki pandu ta: “Pehẽ katu” aja ixotyhar ta pe. (A'erehe pehẽ pepandu ym.)

⁵ Amõ ta pandu: “Kome'ẽ weraha katu te ame'ẽ ke. Jama'e ym ta ma'e ke. Japutu'u ta” aja riki. Amõ ta anĩ. Wera rahã pame katu te riki juja katu te aja ukwa. (A'erehe wera rahã pame katu te paraky ixo.) Myja me'ẽ weraha katu my? Ame'ẽ rehe har pehẽ pame katu te pekwa pekwa pexo.

⁶ Ma'e weraha riki katu te ame'ẽ ke aja amõ ta ukwaha. Jandema'e sawa'e te rehe ipy'a ke moĩ moĩ tar katu, a'erehe weraha katu te aja ukwa. Upa so'o rukwer ke u'u ame'ẽ ke aja tĩ. Jandema'e sawa'e te rehe ipy'a ke moĩ moĩ tar katu, a'erehe upa so'o rukwer ke u'u riki. Tupã pe pandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke. Jande mi'u nde riki eremuwyr jande pe” aja. Pe, u'u. So'o rukwer u'u ym ame'ẽ ta aja tĩ. Jandema'e sawa'e te rehe ipy'a ke moĩ moĩ tar katu, a'erehe so'o rukwer ke u'u ym. Tupã pe pandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke. Jande mi'u nde eremuwyr jande pe” aja. Pe, u'u. Juja katu te ngã.

⁷ Kome'ẽ ywy keruhũ pe jaxo rahã, jande jeje jaxo ym. Jamanõ rahã, japutar jande jupe a'erehe jamanõ. Anĩ. Aja ym.

⁸ Jaxo rahã, jandema'e sawa'e te pe amõ ta pandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. A'erehe ko jaxo. Jamanõ rahã, jandema'e sawa'e te pe amõ

ta pandu: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja. Aja riki jamanōha. A'erehe jande jaxo rahā, jandema'e sawa'e te kotyhar ta ke jande. Jamanō rahā, jandema'e sawa'e te kotyhar ta ke jande tī. Juja katu te ngā.

⁹ Kirisutu manō. Pe, manōha ngi kwera katu uhem. Aja rahā, apo ixo ame'ē ta pandu: “Jandema'e sawa'e te ke nde” aja ipe. Manō ame'ē ta aja tī. Kwera rahā: “Jandema'e sawa'e te ke nde” aja ipe tī. A'erehe jande jeje jaxo ym.

¹⁰ Pehē ke tī. So'o rukwer u'u ym te ame'ē ta! Mā peja pehē mu ta rehe har peje'ē je'ē ym. “Pehē katu ym” aja pepandu ym. So'o rukwer u'u ame'ē ta! Pehē tī. Mā peja pehē mu ta pe: “Pehē katu ym” aja pepandu ym. Tupā ruwa koty jande johu japu'am ta ja'am. A'e riki jande rehe har pandu ta: “Katu pexo” aja. Anī rahā: “Katu ym pexo” aja riki. A'e riki ngā rehe har ukwa katu ame'ē ke a'e.

¹¹ Aja Tupā je'ēha rehe panduha ihī. Jandema'e sawa'e te pandu:

“Ihē riki Tupā. Ko apandu ihē. Upa ngā ihē ruwa koty ipynarāi pe wapyk ta kŷ. Aja ihē rehe ipy'a ke moī moī ta.

Pe, upa ngā pandu ta ihē pe: ‘Ne jō riki Tupā’ aja.”
Aja panduha ihī.

¹² Se jaxo rahā, myja me'ē jama'ema'e my? Yman rahā, ame'ē rehe har jande pame katu te Tupā pe japandu ta me'ē te'e. (A'erehe apo pehē mu ta rehe har: “Pehē katu ym” aja pepandu ym.)

Mā peja pehē mu ta rehe pepy'a katu

¹³ Tupā riki ngā rehe har ukwa katu ame'ē ke a'e. A'erehe mā peja amō ta pe: “Pehē katu ym”

aja pepandu ym. Kuja pekwa pekwa pexo rahã, katu tiki. “Ma'e ke jande jama'e rahã, jande aja jande mu ta ma'e ta tĩ. A'erehe ma'e jaka'u te'eha ke jande jama'e rahã, jande mu ta ma'e ka'u te'eha ke ma'e ta tĩ. A'erehe ame'ẽ ke jande jama'e ym ta” aja riki pekwa pekwa pexo. Aja rahã, katu tiki.

¹⁴ Jesu, ihẽma'e sawa'e te kotyhar ke ihẽ. A'erehe kuja ihẽ akwa katu. “Ma'e mi'u ke e'u ym” aja Tupã pandu ym, aja akwa katu. Ihẽ mu anĩ. Amõ koty a'e ukwa: “Ma'e mi'u e'u ym” aja Tupã pandu, aja ukwaha naĩ. Aja rahã, ame'ẽ mi'u u'u ym rahã, katu riki.

¹⁵ Ma'e mi'u ke pe'u, a'erehe pehẽ mu pyai. Katu ym pema'eha aja a'e ukwaha. A'erehe pyai. Aja rahã, ame'ẽ mi'u pe'u rahã, pehẽ mu rehe pepy'a ym. Ma'e mi'u ke pe'u, a'erehe pehẽ mu ke pemujaxer. A'erehe ame'ẽ ke mã peja pema'e ym. (Ame'ẽ mi'u ke mã peja pe'u ym tĩ.)

Pesarahã! Pehẽ mu ka'u te'eha ma'eha ke rehe Kirisutu manõ. Ame'ẽ imu ke mã peja pemujaxer ym.

¹⁶ Upa ma'e mi'u katu, aja pekwa katu. Amõ ta anĩ. Ame'ẽ mi'u pe'uha amõ ta ukwa: “Mã! Jaxer” aja. A'erehe pesak katu kÿ. Pehẽ mu ke pemujaxer ym.

¹⁷ Pehẽ johu Tupã kotyhar ta ke pehẽ. A'erehe pehẽ mi'u rehe har jõ pekwa pekwa ym pexo. “Ma'e ja'u ta my?” aja jõ mã peja ym pekwa pekwa pexo. Anĩ. Tupã'ã mujekwa ame'ẽ ke ma'ema'e ta me'ẽ te'e. Kuja. Ma'e katu ame'ẽ ke Tupã putar, ame'ẽ ke pema'ema'e ta me'ẽ te'e. Mã peja pehẽ py'a ke Tupã'ã muhury katu. Mã peja pehẽ

rury katu pexo. Upa aja riki Tupã'ã muma'e katu. (A'erehe pehẽ rury katu pexo.)

¹⁸Upa aja amõ ixo rahã, Kirisutu putar ame'ẽ ke amõ ma'ema'e katu. Aja rahã, Tupã ke a'e muhury katu. Pe, amõ ta pandu: “Katu a'e ma'ema'eha ke” aja.

¹⁹Pesarahã! Myja me'ẽ amõ ta namõ jande juehe katu jande jaxo my? Ame'ẽ ke jama'ema'e ta me'ẽ te'e. Myja me'ẽ amõ ta py'a ke jamãtã katu my? Ame'ẽ ke jama'ema'e ta me'ẽ te'e tĩ.

²⁰Jesu kotyhar ta pe Tupã pandu: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Ame'ẽ ta ke pemujaxer ym pexo. Upa ma'e mi'u pe'u rahã, katu tiki. “Katu ym” aja ukwa ha rupi amõ ta u'u. Aja rahã, ma'e jaxer ai ame'ẽ ke ma'ema'e. Aja rahã, pehẽ riki pe'u rahã, katu ym tiki tĩ. (A'erehe mã peja pe'u ym tĩ.)

²¹A'erehe so'o rukwer ke pe'u ym rahã, katu tiki. Kawĩ ke pe'u ym rahã, katu tiki tĩ. Upa amõ ma'e ke pema'ema'eha aja tĩ. Pehẽ pema'e, a'erehe ma'e ka'u te'eha ke pehẽ mu ta ma'e tĩ. Aja rahã, katu ym. A'erehe mã peja ame'ẽ ke pema'e ym tĩ. Aja rahã, ame'ẽ ke pehẽ mu ma'e ym ta tĩ.

²²Upa awa mi'u katu, aja nde erekwa rahã, ame'ẽ rehe har amõ ta pe emujekwa ym. Tupã pe jõ emujekwa katu. Pehẽ mokõi jõ pekwa pexo. Aja awa mi'u nde ere'uha rehe har katu aja nde py'a rupi nde erekwa katu. Ame'ẽ rehe har: “Mã! Katu ym ihẽ ama'e” aja amõ pandu ym rahã, ame'ẽ riki hury katu ame'ẽ ke a'e.

²³Ma'e ke amõ u'u rahã: “Mã! Katu we my?” aja ukwa. Aja rahã, ame'ẽ ke amõ u'u rahã, Tupã pandu: “Katu ym nde erema'eha” aja. Ipy'a pe

ukwa katu, aja a'e ma'ema'e ym. A'erehe: “Katu ym nde erema'eha” aja Tupã pandu. Ipy'a pe ma'e ke ukwa katu, aja amõ ma'e ym rahã, ma'e ka'u te'eha ke a'e ma'e. Katu ym aja.

15

Amõ ta ke pemuhury katu

¹ Jande ngi har amõ ta Tupã rehe jurujar katu te. Aja rahã, ame'ẽ ta riki jurujar katu wan ame'ẽ ta py'a ke mātã ta me'ẽ te'e. Aja rahã, a'eta ipy'ahu ta tĩ. Hury katu ta tĩ. “Myja me'ẽ jande rury katu jande juehe my” ame'ẽ rehe jõ pekwa pekwa ym pexo. Anĩ.

² Jande mu ta ke jande pame katu te jande jamuhury katu ta me'ẽ te'e. A'eta pe katu ame'ẽ ke jama'ema'e ta me'ẽ te'e tĩ. Aja rahã, a'eta py'a ke jamātã katu. Aja Kirisutu rehe a'eta jurujar katu te we rĩ.

³ Pesarahã! Se Kirisutu ixo rahã, jumuhury ym a'e juehe. Anĩ. Tupã putar ame'ẽ ke a'e ma'ema'e. Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:
“Tupã! Nde rehe ngã juru ai. Ame'ẽ riki ihẽ rehe uhyk apo tĩ” aja panduha ihĩ.

Ame'ẽ riki Tupã pe Kirisutu pandu, ame'ẽja saka riki. A'erehe Tupã putar ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu.

⁴ Yman ma'e ke Tupã je'ẽha rehe amõ ta mupinim. Upa katu te ame'ẽ ke jande pe mu'e ame'ẽ ke. Jande ke mu'e rahã, jande py'a ke mātã katu ta. Jande ke amõ ta mupyrara rahã, jande py'ahu te'e jahendu tĩ. Pe, Tupã namõ jaxo ta, ame'ẽ rehe jaharõ katu jaxo tĩ.

⁵ Jande rehe Tupã usak katu, a'erehe jande py'ahu te'e aja jaxo katu. Jande py'a ke a'e mātã katu tĩ. Kuja Tupã namõ ihẽ apandu: “Hom ok ta pe har ta rehe esak katu. Aja rahã, Kirisutu katuha aja a'eta ixo ta tĩ. (Katu ixo ta.) Pe, a'eta johu peteihar aja ukwa ukwa ta tĩ” aja inamõ ihẽ apandu.

⁶ Aja rahã, pehẽ johu Tupã pe pepandu ta: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. A'e riki Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te pái.

Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu ke amõ ta pandu pandu

⁷ Pehẽ pe Kirisutu mujekwa: “Ihẽ kotyhar ta ke pehẽ” aja. Aja pehẽ jupe tĩ. “Pehẽ namõ jande juehe katu jande jaxo tĩ” aja pepandu pehẽ jupe tĩ. Pehẽ po ke pepyhyk pyhyk katu pehẽ ngi tĩ. Aja rahã, Tupã rehe har amõ ta pandu ta: “Tupã riki katu te ame'ẽ ke a'e. Ixotyhar ta ipy'a katu ngã juehe ixo” aja.

⁸ Kuja pehẽ pe ihẽ apandu katu. Jundéu awa ta koty Kirisutu uwyr rahã, te'e paraky ame'ẽja a'e uwyr. Aja rahã, ima'e panduha ke Tupã ma'ema'e katu, aja Kirisutu mujekwa. Kuja riki. Jundéu awa ramõi ta pe ma'e ke Tupã manga katu, ame'ẽ ke a'e muhyk katu, aja Kirisutu mujekwa.

⁹ (Kirisutu uwyr rahã, te'e paraky ame'ẽja a'e uwyr.) Aja rahã, jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pandu tĩ: “Mã! Ngã rehe nde erepyrara eresak. Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe pandu. Aja pandu rahã, ymanihar panduha uhyk aja mujekwa. Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:

“Ihẽ pái keruhũ! Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta namõ ihẽ axo rahã, nde rehe har katu ame'ẽ ke ihẽ apandu ta.

Ihẽ ajyngar rahã, nde rehe har ihẽ ajyngar ta. Katu ame'ẽ ke ihẽ ajyngar ta” aja panduha ihĩ.

10 Pe, amõ we Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ tĩ:

“Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta! Pehẽ rury katu pexo. Jundéu awa ta namõ pehẽ rury katu pexo!

Tupã kotyhar ta ke ame'ẽ ta tĩ. Johu pehẽ rury katu pexo” aja panduha ihĩ.

11 Amõ we Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ tĩ:

“Upa jundéu awa aja ym ame'ẽ ta! Mã peja jan-dema'e sawa'e te pe pepandu: ‘Ne jõ riki katu te me'ẽ ke’ aja. Aja upa katu te awa ta pandu ta me'ẽ te'e tĩ” aja panduha ihĩ.

12 Pe, Tupã je'ẽha rehe Isai mupinim tĩ. Kuja:

“Jese rainõ uwyr ta. A'e riki jundéu awa aja ym ame'ẽ tama'e kapitã keruhũ wan ta. Aja Tupã mu'am ta.

A'e riki muhãha ke. Ame'ẽ ta jurujar katu ta ehe. A'erehe ame'ẽ ta ke a'e muhã katu ta” aja Isai mupinim. (“Jese rainõ” aja pandu rahã: “Kirisutu ke” aja mujekwa.)

13 Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu. Aja rahã, inamõ pexo ta, ame'ẽ rehe peharõ katu pexo. Pejurujar katu ehe, a'erehe mã peja pehẽ ke a'e muhury katu te hũ. Mã peja pehẽ py'a ke a'e muhury katu tĩ. Aja rahã, i'ar koty te we peharõ katu pexo. Pyrãtãha ke Tupã'ã muwyr pehẽ pe, a'erehe i'ar koty te we peharõ katu pexo. Tupã namõ pexo ta, ame'ẽ rehe peharõ katu pexo.

Ma'erehe Hom ok ta pe har ta pe Páu mupinim my,

Ame'ẽ ke a'e mujekwa

¹⁴ Ihẽ mu ta! Pehẽ katu te aja ihẽ akwa katu. Myja me'ẽ katu ame'ẽ ke pema'ema'e ta me'ẽ te'e, aja pekwa katu te riki, aja akwa katu tĩ. Myja me'ẽ pexoha katu my, ame'ẽ ke pemu'e katu pehẽ jupe, aja akwa katu tĩ.

¹⁵ Pe, kome'ẽ paper rehe ma'e ke ihẽ amupinim. Aja rahã, peharái ym ta. Akyje ym ha namõ ihẽ amupinim. Tupã riki pandu ihẽ pe: “Jesu Kirisutuma'e miasu aja exo” a'erehe kyje ym ha namõ ihẽ amupinim pehẽ pe.

¹⁶ Jesu Kirisutuma'e miasu ihẽ. Aja rahã, jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu ihẽ apandu pandu. Myrandu katu ke Tupã mujekwa, ame'ẽ ke ihẽ apandu pandu. Jundéu awa tama'e pa'i aja myrandu katu ke ihẽ apandu pandu tĩ. Aja rahã, a'eta jurujar katu. Pe, Tupã kotyhar ta aja uwak. Tupã ruwa koty a'eta ke amõ moĩ, ame'ẽja saka. Pa'i moĩ moĩ, ame'ẽja saka. Aja rahã, Tupã pandu: “Katu. Ihẽ kotyhar ta ke peme'ẽ ta” aja pandu. A'eta riki Tupãma'e ta ke aja I'ã mu'am.

¹⁷ Jesu Kirisutu kotyhar ke ihẽ, a'erehe Tupã pe ihẽ aparaky axo. “Ima'e je'ẽha ke ihẽ apandu pandu axo, a'erehe ihẽ rury katu” aja ihẽ.

¹⁸ Kirisutu ma'ema'eha jõ ihẽ apandu pandu katu. Ngã ngi akyje ym ha namõ apandu pandu katu. Ihẽ pe pyrãtãha ke a'e muwyr, a'erehe jundéu awa aja ym ame'ẽ ta pe myrandu katu ke ihẽ apandu pandu rahã, a'eta jurujar katu ehe, Kirisutu rehe. Tupã rehe a'eta hendu katu. Ihẽ

je'ēha ke a'eta hendu. Ihē ama'ema'eha ke rehe a'eta usak tī. A'erehe a'eta pe Kirisutu rehe har ihē amu'e katu. A'erehe a'eta jurujar katu ehe.

¹⁹ Pyrātāha ke ihē pe Tupā'ā muwyr. Aja marā ka ym amō ma'eha. Ame'ē ke ihē ama'ema'e katu. (Aja ihē apandu ame'ē ke jetehar te ke aja mujekwa. Ihē namō Tupā ixo, aja mujekwa katu tī.) Amō ma'e ke ihē ama'e rahā, ngā pandu: “Mā! Katu” aja. Aja riki. A'erehe Kirisutu rehe jundéu awa aja ym ame'ē ta jurujar katu. A'erehe Jerusarē ok ta pe myrandu katu ke ihē apandu pandu katu te hū. Kirisutu rehe har ame'ē myrandu katu ke apandu pandu. Pe, Jerusarē ok ta ngi ihē aho rahā, amō amō ok ta rehe ahyk aho. Upa ame'ē rupi ihē apandu pandu tī. Aja Iry ywy rymy'y rehe ihē ahyk aho.

²⁰ Aja jō ihē aputar katu. Kirisutu rehe har amō ta ukwa ym te. Ame'ē ta pe myrandu katu ke ihē apandu pandu tar katu. Kirisutu rehe har ukwa, ame'ē ta pe tapijar te'e we ihē amu'e tar ym. A'ep amō riki Tupāma'e parakyha ke ma'ema'e. A'erehe a'ep ihē aho tar ym.

²¹ Kirisutu rehe har ukwa ym ame'ē ta pe ihē apandu tar katu aho. Kuja Tupā je'ēha rehe panduha ihī:

“Kirisutu rehe har amō ta pe amō pandu ym we rī.
Ame'ē ta hendu ta.
Ehe har hendu ym ame'ē ta ukwa ta riki” aja panduha ihī. A'erehe ame'ē ta pe ihē apandu tar katu aho.

Hom ok ta pe Páu oho tar katu

²² Amō ta pe myrandu katu ke ihē apandu pandu axo. A'erehe pehē koty ihē aho ym we rī.

Amõ amõ rahã, pehẽ koty ihẽ aho ta tipe. Marã ka ym aho.

²³ Apo anĩ. Upa koropi myrandu katu ke ihẽ apandu pandu riki. Ihẽma'e parakyha upa. A'erehe apo aho ta kÿ. Yman pehẽ rehe ihẽ asak tar katu axo.

²⁴ A'erehe pehẽ koty ihẽ aho ta apo kÿ. Esepan ywy pe ihẽ aho rahã, pehẽ namõ ihẽ apyta we ta rĩ. Pehẽma'e ywy kupe koty Esepan ywy ihĩ. Pehẽ koty heta aker rahã, Esepan ywy pe aho ta. Arahã, ihẽ pe ma'e ke peme'ẽ katu ta, aja ihẽ aputar. Aja rahã, ihẽ aho katu ta.

²⁵⁻²⁶ Apo Jerusarẽ ok ta pe ihẽ aho ta axo. A'ep Tupã kotyhar ta ke ihẽ amuhury ta aho. Masendo ywy pe Jesu kotyhar ta ixo. Ngere ywy pe aja tĩ. Ixo tĩ. Upa ame'ẽ ta pandu: "Jerusarẽ ok ta pe jande mu ta ixo. Ima'e ym te aja ame'ẽ ta ixo. Ame'ẽ ta pe tamatarer jame'ẽ ta. Jamatyr riki" aja masendo ywy pe har ta pandu. Aja ngere ywy pe har ta pandu tĩ. (Ame'ẽ tamatarer ke ihẽ araho ta tĩ.)

²⁷ "Tamatarer jamatyr ta" aja a'eta pandu a'eta jupe. Ame'ẽ rehe har amõ ta mu'e ym. A'eta atu pandu a'eta jupe. Pe, ima'e ym te ame'ẽ ta rehe a'eta kyty'ÿ ym ta me'ẽ te'e. A'eta riki jundéu awa aja ym ame'ẽ ta ke. Jundéu awa ta pe ma'e katu ame'ẽ ke Tupã me'ẽ, ame'ẽ ke a'eta kyty'ÿ ym, ame'ẽja saka riki. Myrandu katu ke jundéu awa ta kyty'ÿ ym, ame'ẽja saka. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta namõ kyty'ÿ ym, ame'ẽja saka. A'erehe apo amõ ta pe ma'e ke mujywyr rahã, katu tiki tĩ. A'erehe jundéu awa ta pe tamatarer ke jundéu awa aja ym ame'ẽ ta mondo rahã, katu tiki tĩ.

²⁸ Tamatarer ke ame'ẽ ywy pe har ta matyr.

Jerusarē ok ta pe jande mu ta ixo. Upa katu te ame'ē ta pe tamatarer ke ihē ame'ē rahā, Esepan ywy pe ihē aho ta. Aho rahā, pehē namō ihē apyta ta rī. Hom ok ta pe har ta ke pehē.

²⁹ Pehē rehe ahyk rahā, pehē namō apandu pandu ta. Aja rahā, māte hū ma'e katu ame'ē ke Kirisutu ma'ema'e ta pehē pe.

³⁰ Ihē mu ta! Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te rehe pejurujar katu. Pehē py'a rehe Tupā'ā ihī katu, a'erehe pehē pepy'a katu pehē juehe pexo, aja a'e mu'e. (A'erehe pehē pepy'a katu pehē juehe pexo.) A'erehe Tupā namō ihē rehe har pepandu pandu katu te hū.

³¹ Kuja pepandu pandu inamō: “Jundéi ywy pe nde rehe jurujar ym ame'ē ta ixo. Páu ke ame'ē ta putar ym. A'erehe Páu rehe esak katu, aja rahā, ame'ē ta mahy ym ta Páu ke” aja pepandu. Amō we pepandu inamō tī. “Jerusarē ok ta pe Tupā kotyhar ta ixo. Ame'ē ta koty Páu ta oho. Ame'ē ta ke mā peja emuhury katu. Aja rahā, Páu ngi tamatarer pyhyk katu ta” aja Tupā namō pepandu katu.

³² Pe, Tupā putar rahā, ihē rury katuha namō pehē rehe ihē ahyk ta aho. Pe, pehē namō ihē axo rahā, ihē py'a ke pemātā katu ta. Jande johu jande rury katu aja te'e jaxo ta.

³³ Tupā riki jande py'a ke muhury katu a'e. “Mā peja Hom ok ta pe har ta rehe esak katu” aja Tupā namō ihē apandu. A'e tŷ. Amen.

16

Katuha ke Páu mondo

¹ Sembe rehe har ihě apandu pehě pe apo 'y. Jesu kotyhar ke a'e tĩ. Kũjã katu ame'ě ke a'e. Senkeréi ok ta rehe Jesu kotyhar tama'e jy'ariha renda ihĩ. Ame'ě pe paraky ame'ě ke a'e.

² Jandema'e sawa'e te kotyhar ke a'e. A'erehe pehě rehe uhyk rahã, ipo ke pepyhyk pyhyk katu ingi. Pehě rok pe pemupyta katu tĩ. Tupã kotyhar ta aja riki. Apo ima'e ym te rahã, peme'ě katu ipe, Sembe pe. Yman heta amõ ta rehe a'e kyty'y ym. Ihě rehe aja tĩ. A'erehe apo ima'e ym te rahã, peme'ě katu ipe tĩ, Sembe pe.

³ Pirisi pe katuha ke ihě amondo axo. Ak pe aja tĩ. Pirisi sawa'e a'e. Ihě namõ Tupã je'ěha ke a'eta pandu pandu tĩ. Jesu Kirisutuma'e parakya ta ke a'eta tĩ.

⁴ Ihě ke amõ ta tate jukwa rahã, ihě namõ a'eta ixo katu te. A'erehe a'eta ke amõ ta tate jukwa tĩ. Ihě namõ pyta, a'erehe Ak ta pe: “Katu tiki. Pehě katu” aja ihě apandu. Ihě jõ ym apandu. Upa amõ Jesu kotyhar ta aja tĩ. Pandu tĩ. Jundéu awa aja ym ame'ě ta ke a'eta. Ame'ě ta Ak ta pe pandu tĩ: “Katu tiki. Pehě katu” aja.

⁵ Ak ta rok pe Jesu kotyhar ta jy'ar jy'ar. Ame'ě ta pe katuha ke ihě amondo axo tĩ.

Epe pe katuha ihě amondo axo tĩ. Ihě rehe katu ame'ě ke a'e. Ihě apy'a katu ehe ame'ě ke a'e. Asia ywy rehe a'e riki Kirisutu rehe jurujar katu py.

⁶ Mari pe katuha ke ihě amondo axo tĩ. Pehě pe a'e paraky hũ.

⁷ Ando pe katuha ihě amondo axo tĩ. Juni pe aja tĩ. Ihě aja jundéu awa ta ke a'eta tĩ. Kyndaha pe ihě axo rahã, ihě namõ a'eta ixo tĩ. Kirisutu rehe

ihẽ ajurujar ym we rĩ. A'eta jurujar katu ehe. A'eta rehe har Jesu mondo ame'ẽ ta ukwa katu.

⁸ Ampiri pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Ihẽ rehe katu ame'ẽ ke a'e. Ihẽ apy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e. Jandema'e sawa'e te kotyhar ke a'e tĩ.

⁹ Umba pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Jande aja Tupã je'ẽha ke a'e pandu pandu tĩ. Kirisutuma'e parakyha ke a'e tĩ. Eta pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Ihẽ rehe katu ame'ẽ ke a'e. Ihẽ apy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e.

¹⁰ Ape pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. A'e ke amõ ta mupyrara rahã, Kirisutu rehe jurujar katuha ke hijar ym. Tapijar te'e we jurujar katu ehe. Arito rok wyr pe ixo ame'ẽ ta pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ.

¹¹ Eroniã pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Ihẽ aja jundéu awa ke a'e tĩ. Nasi rok wyr pe har ta pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Jande aja ame'ẽ ta Kirisutu rehe jurujar katu tĩ.

¹² Tise pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Tipo pe aja tĩ. Katuha ke amondo axo tĩ. Kũjã ta ke a'eta. Jandema'e sawa'e tema'e parakyha ke a'eta ma'ema'e katu. Pesi pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Ihẽ rehe katu ame'ẽ ke a'e. Ihẽ apy'a katu ehe ame'ẽ ke a'e. Jandema'e sawa'e te parakyha ke a'e ma'ema'e hũ.

¹³ Hu pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Amõ ta 'ar koty te we jandema'e sawa'e tema'e parakyha ke a'e ma'ema'e katu. Imãi pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Ihẽ mõi aja ihẽ rehe a'e haihu katu tĩ.

¹⁴ Asĩ pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Sengõ pe aja tĩ. Eme pe aja tĩ. Pato pe aja tĩ. Ema pe aja tĩ. Katuha ke amondo axo tĩ. A'eta namõ amõ

Jesu kotyhar ta ixo. Upa ame'ẽ ta pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ.

¹⁵ Siro pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ. Juri pe aja tĩ. Nere pe aja tĩ. Nere rendyr pe aja tĩ. Orin pe aja tĩ. Upa ame'ẽ ta namõ Tupã kotyhar ta ixo. Upa ame'ẽ ta pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ.

¹⁶ Pehẽ pejuman juman pehẽ juehe. (Aja pehẽ pepy'a katu pehẽ juehe pexo, aja pemujekwa katu.) Kirisutu kotyhar ta se ixo. Amõ amõ renda pe ixo. Upa ame'ẽ ta pehẽ pe katuha ke mondo ixo tĩ. Hom ok ta pe har ta ke pehẽ.

A'ejõhar je'ẽha ke

¹⁷ Ihẽ mu ta! Apandu katu pehẽ pe. Amõ koty koty ngã ke mujy'ar ame'ẽ ta rehe pesak katu. Amõ koty koty jy'ar rahã, ame'ẽ ta je'ẽ je'ẽ ngã jupe. Katu ym aja. Ame'ẽ ta aja pexo ym tĩ. Ame'ẽ ta riki amõ koty mu'e. A'erehe jurujar katuha ke amõ ta hijar. Katu ym aja. Pehẽ ke amõ ta mu'e, ame'ẽ riki katu ym, aja a'eta pandu naĩ. Mã! Ame'ẽ ta namõ pexo ym pehẽ.

¹⁸ Ame'ẽ ta riki Kirisutu, jandema'e sawa'e tema'e parakyha ke ma'ema'e ym. Myja me'ẽ a'eta jumuhury ngã juehe my? Ame'ẽ jõ a'eta ma'ema'e. Panduha katu ame'ẽ ke a'eta pandu pandu. Mã! Pandu katu te hũ tĩ. Aja amõ ta ke a'eta muka'u te'e. Ame'ẽ ta muka'u tar katu, aja ukwa ym ame'ẽ ta ke a'eta muka'u te'e riki.

¹⁹ Pehẽ anĩ. Myrandu katu rehe tapijar te'e we pejurujar katu, aja amõ amõ rekoha pe har ta hendu. A'erehe pehẽ rehe ihẽ rury katu. Ma'e katu ame'ẽ ke pekwa katu te, aja ihẽ aputar. Ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke pehẽ py'a pe pekwa pekwa ym pexo.

²⁰ Tupã riki jande py'a ke muhury katu ame'ë ke a'e. Pahar Satana ke a'e riki muputu'u ta. Aja rahã, pehẽ ke a'e muka'u ym te ta.

Mã peja pehẽ rehe Jesu, jandema'e sawa'e te ipy'a katu.

Katuha ke amõ ta mondo tĩ

²¹ Pehẽ pe katuha ke Timo mondo ixo tĩ. Ihẽ namõ Tupã je'ëha ke a'e pandu pandu tĩ. Pehẽ pe katuha ke Rusi mondo ixo tĩ. Jasã aja tĩ. Mondo ixo tĩ. Sosi aja tĩ. Katuha ke mondo ixo tĩ. Ame'ë mahapyr jundéu awa ta ke tĩ.

²² Ihẽ Tesi. Páu pandu ame'ë ke kome'ë paper rehe ihẽ riki amupinim aĩ. Jesu kotyhar ke ihẽ tĩ. Pehẽ pe katuha ke ihẽ amondo axo tĩ.

²³ Pehẽ pe katuha ke Ngái mondo ixo tĩ. Hok pe ko ihẽ axo. Ihẽ Páu. Ngái rok wyr pe Jesu kotyhar ta jy'ar jy'ar tĩ. Pehẽ pe katuha ke Era mondo ixo tĩ. Se Korin ok tama'e tamatarer ke a'e riki matyr matyr. Me'ë me'ë tĩ. Pehẽ pe katuha ke Kwar mondo ixo tĩ. Jesu kotyhar ke a'e tĩ.

²⁴ [Mã peja johu pehẽ rehe Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te ipy'a katu. A'e tỹ. Amen.]

“Nde jõ riki katu te me'ë ke” aja Tupã pe Páu pandu

²⁵ Tupã pe mã peja japandu: “Ne jõ riki katu te me'ë ke” aja. Myrandu katu ke ihẽ apandu rahã, Jesu Kirisutu rehe har ihẽ apandu pandu. Kuja ihẽ amujekwa. Pehẽ py'a ke Tupã mâtã katu, aja rahã, pejurujar katuha ke pehijar ym ta. Yman te myrandu katu ame'ë jetehar te ke Tupã mujekwa ym.

²⁶ Apo anĩ. Ame'ẽ jetehar te ke a'e mujekwa katu ngã pe 'y. Tupã je'ẽha rehe ame'ẽ rehe har Tupã je'ẽha pandu ame'ẽ ta mupinim. Amõ we tĩ. Tupã mujekwa tĩ: “Pemujekwa peho” aja jande pe. Uhã te hũ ame'ẽ ke a'e. Pe, upa awa ta pe Jesu kotyhar ta pandu pandu oho. Aja rahã, hendu ame'ẽ ta putar rahã, Kirisutu rehe jurujar katu ta tĩ. Je'ẽha rehe hendu katu ta tĩ.

²⁷ Tupã jõ riki ukwa katu te ame'ẽ ke a'e. Jande jaka'u te'eha jama'ema'eha ke rehe Jesu Kirisutu muhepy. A'erehe manõ. A'erehe mã peja Tupã pe japandu: “Ne jõ riki katu te ame'ẽ ke a'e” aja. Aja te'e ta japandu. A'e tỹ. Amen.

Upa.

Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11